

Załącznik nr 2
do uchwały nr 67/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: bezpieczeństwo państwa

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Akademia Nauk
Stosowanych w Raciborzu

Data przeprowadzenia wizytacji: 25-26 kwietnia 2025 r.

Warszawa, 2025

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	11
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	27
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	35
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	43
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	45
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	48
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	52
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	55

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr inż. Zbigniew Skwarek, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Piotr Bogdalski, ekspert PKA
2. dr hab. Krzysztof Ligęza, ekspert PKA
3. dr Tomasz Kocoł, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Magdalena Herman, ekspert PKA ds. studenckich
5. Edyta Lasota-Betżek, sekretarz zespołu oceniającego PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku bezpieczeństwo państwa prowadzonym w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. PKA po raz kolejny oceniła jakość kształcenia na tym kierunku. Poprzednia wizytacja ZO PKA miała miejsce w 2018 r. Zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej Uchwałą Nr 650/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 października 2018 r. w sprawie oceny programowej na kierunku bezpieczeństwo państwa prowadzonym w Instytucie Studiów Społecznych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciborzu na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Odbyta obecnie wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Raport ZO PKA opracowano po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonych hospitacji zajęć, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, dokonanego przeglądu infrastruktury dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz ze studentami kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	bezpieczeństwo państwa	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o bezpieczeństwie	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 186 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy 960 godzin 32 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	bezpieczeństwo polityczno-militarne bezpieczeństwo publiczne	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	113	
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2155	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	114,80	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	113	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	76	

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

²Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo
---	-------------------------------

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu (ANS), do 30 września 2022 roku Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu. Odpowiedzią Uczelni na wyzwania rzeczywistości w wymiarze naukowym i edukacyjnym jest szeroko rozumiana koncepcja „uczelni otwartej”, „edukacji przez całe życie”. Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo państwa o profilu praktycznym jest zbieżna ze strategią i misją Uczelni, zakłada przygotowanie specjalistów z zakresu różnorodnych obszarów bezpośrednio i pośrednio związanych z bezpieczeństwem, oparte na profesjonalnej wiedzy i szerokich umiejętnościach praktycznych pozwalających na efektywne konkutowanie na rynku pracy. W tym kontekście, podkreślenia wymagają cele strategiczne w części odnoszącej się do kształcenia studentów, szczególnie takie jak: wysoka jakość kształcenia, szeroka oferta edukacyjna odpowiadająca potrzebom rynku pracy i innowacyjnej gospodarki oraz społeczeństwa obywatelskiego, organizacja procesu nauczania zapewniająca mobilność studentów i kadry naukowej. Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo państwa, wpisuje się w strategię rozwoju Uczelni i jest zgodna z jej misją, formułowaną jako uczelni otwartej na nowe wyzwania i potrzeby edukacyjne, promującej idee nowoczesnego nauczania poprzez: realizację koncepcji szkoły otwartej i przedsiębiorczej, która postrzega, bada i stara się zaspokajać potrzeby bezpieczeństwa w różnych płaszczyznach życia społecznego i gospodarczego, aktywnie na nie oddziałując; animację środowiska kulturotwórczego oraz kreowanie wzorców zachowań, postaw i wartości wpływających z profilu i filozofii szkoły; rozwijanie umiejętności praktycznej aplikacji wiedzy w odniesieniu do społecznych, edukacyjnych i ekonomicznych realiów życia zawodowego absolwentów oraz rozwijanie integralnego modelu kształcenia łączącego wiedzę, postawy i umiejętności w jednolity organizm szkoły. Koncepcja kształcenia zakłada przygotowanie studentów do skutecznego konkutowania na lokalnym rynku pracy poprzez realizowanie wysokiej jakości kształcenia, odpowiadającej wyzwaniom współczesności.

Koncepcja kształcenia na kierunku bezpieczeństwo państwa została opisana nieprawidłowo. Uczelnia przyporządkowała kierunek studiów bezpieczeństwo państwa w zakresie studiów pierwszego stopnia do dyscypliny nauki o bezpieczeństwie (100%). Przyporządkowanie to jest jednak określone w sposób wewnętrznie niespójny, w programie studiów występują wyraźne nawiązania do innych dyscyplin np. nauki prawne czy też nauki o polityce i administracji. Chaos wprowadzają stwierdzenia w kartach przedmiotu, które przyporządkowują poszczególne zajęcia do dyscyplin w sposób niezgodny z wymienionym wyżej przyporządkowaniem, także pojawiające się w matrycy kierunkowych efektów uczenia się określenia przyporządkowujące do dyscyplin poszczególne efekty kierunkowe w sposób niezgodny z ich brzmieniem.

Koncepcja, cele kształcenia są zgodne z celami strategicznymi i co do zasady uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku oraz są zorientowane na

potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, co sprawia, że profil ich wykształcenia wpisuje się w oczekiwania stawiane przez pracodawców reprezentujących sektor publiczny, pozarządowy i prywatny. Dzięki zdobyciu wiedzy z zakresu funkcjonowania podmiotów systemu bezpieczeństwa oraz funkcjonowania w tym systemie sektora publicznego, absolwent kierunku stanowić ma personel administracji publicznej z ukierunkowaniem na jednostki organizacyjne służb państwowych i samorządowych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo (np. policja, straż graniczna, straż pożarna, siły zbrojne czy też struktury zarządzania kryzysowego w administracji publicznej). Kierunek jest zorientowany na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi odgrywa w Uczelni zasadniczą rolę i jest odpowiedzią na coraz większe zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa.

Rynek pracy, w szczególności sektor bezpieczeństwa, oczekuje wykształconych absolwentów takiego kierunku, dlatego Uczelnia wychodząc naprzeciw jego oczekiwaniom i uwarunkowaniom społecznym, kształci specjalistów przygotowanych do wykonywania przewidywanego zawodu, w tym uzyskanie uprawnień zawodowych oraz pogłębienie wykształcenia kierunkowego poprzez realizowane specjalności. Na studiach pierwszego stopnia studenci są kształceni z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w aspektach narodowym, regionalnym i lokalnym. Uczelnia dokonała analizy zapotrzebowania na specjalistów w określonej dziedzinie, dlatego wprowadziła do programu specjalności: *bezpieczeństwo polityczno-militarne* oraz *bezpieczeństwo publiczne*, umożliwiając tym samym wypełnienie potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego w regionie. Oferta dydaktyczna jest udoskonalana, a programy studiów aktualizowane tak, aby dostosować je do zmieniających się potrzeb rynku pracy, z uwagą na zachowanie spójności wewnętrznej. Przy wprowadzaniu nowych specjalności głównie brane są pod uwagę: perspektywy zatrudnienia absolwentów oraz opinie interesariuszy zewnętrznych.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Współpraca ma charakter nieformalny, obejmujący spotkania i dyskusje podczas wizyt w instytucjach, na konferencjach oraz uroczystościach uczelnianych. Wzajemna wymiana opinii i sugestii ma miejsce również podczas realizowanych szkoleń i kursów. Ścisła współpraca władz Uczelni z interesariuszami zewnętrznymi – instytucjami i służbami związanymi z szeroko rozumianym bezpieczeństwem jest istotnym źródłem inspiracji do zmian w koncepcji kształcenia. Spostrzeżenia, uwagi i sugestie pracowników szeregu instytucji, w których studenci odbywają praktyki studenckie i/lub są zatrudnieni, a także bezpośrednie interakcje pomiędzy nauczycielami akademickimi i studentami umożliwiają wypracowywanie pomysłów na doskonalenie koncepcji tak, aby absolwenci studiów wyposażeni byli w kwalifikacje pożądane przez pracodawców. Koncepcję kształcenia przygotowano na bazie ewaluacji, analiz oraz zaangażowania interesariuszy zewnętrznych (np. funkcjonariuszy Zakładu Karnego w Raciborzu, Agencji Celnej, Śląskiego Oddziału Straży Granicznej, Komendy Powiatowa Policji w Raciborzu) i wewnętrznych (nauczycieli akademickich, członków samorządu studenckiego).

Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W toku wizytacji ustalono, że na kierunku bezpieczeństwo państwa tylko zajęcia z przysposobienia bibliotecznego, dla studentów pierwszego roku, są realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Opis kierunkowych efektów uczenia się na kierunku bezpieczeństwo państwa na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym przyjęte zostały Uchwałą nr 31/2024 Senatu Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu z dnia 20 czerwca 2024 roku w sprawie ustalenia programu studiów na kierunku bezpieczeństwo państwa, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym w cyklu kształcenia 2024-2027, w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu. Sformułowano 27 opisów kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 25 w zakresie umiejętności oraz 10 w zakresie kompetencji społecznych. Należy wskazać, że występuje zachwiana dla profilu praktycznego proporcja pomiędzy kategoriami efektów, liczba efektów z zakresu wiedzy jest większa niż liczba efektów związanych z wyposażeniem absolwentów w umiejętności praktyczne. Rekomenduje się dostosowanie proporcji efektów uczenia się do założonego w koncepcji profilu praktycznego.

Efekty uczenia się zawarte w najnowszym programie kształcenia (obowiązującym od roku akademickiego 2024-2025) nie są w pełni spójne z koncepcją kształcenia. Dla przykładu efekt powiązany z wiedzą K_W22 *ma wiedzę o człowieku, zna zasady zdrowego trybu życia, zna rodzaje więzi społecznych, zna zabawy i gry ruchowe*, K_W25 *zna podstawową terminologię związaną z funkcjonowaniem biblioteki oraz zasady korzystania ze zbiorów i usług biblioteki*, czy też efekt z zakresu umiejętności K_U24 *nabył umiejętności zorganizowania bezpiecznego stanowiska pracy. Zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w uczelni. Nabył umiejętności posługiwania się podręcznym sprzęcie gaśniczym występującym w uczelni oraz przeprowadzenia ewakuacji na wypadek pożaru lub innych miejscowych zagrożeń*, to efekty nie powiązane z dyscypliną nauki o bezpieczeństwie oraz z koncepcją kształcenia.

Opisy kierunkowych efektów uczenia się dla kierunku studiów bezpieczeństwo państwa w większości przypadków nie uwzględniają uniwersalnej charakterystyki pierwszego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiednio dla poziomu 6. wskazanej w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2020.226. t. j.) oraz charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poziomu 6. określonej w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2218). Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji osoba posiadająca kwalifikacje na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji zna i rozumie „w zaawansowanym stopniu – fakty, teorie, metody oraz złożone zależności między nimi; różnorodne, złożone uwarunkowania prowadzonej działalności”. Charakterystyki drugiego stopnia, stanowiące uszczegółowienie charakterystyk uniwersalnych, uwzględniają ten sam stopień głębi wiedzy, złożoności umiejętności oraz autonomiczności osoby posiadającej kwalifikacje na poziomie 6. PRK. W treści opisów kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy (K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W08, K_W09, K_W11, K_W13 – K_W27) nie wskazano poziomu głębi i zakresu rozumienia określonych pojęć, nie jest zatem możliwe dokonanie oceny czy efekty uczenia się odpowiadają w tym zakresie 6. Poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, czyli poziomowi studiów pierwszego stopnia, np. K_W02 - *rozumie zasady funkcjonowania demokratycznego państwa prawa; ma podstawową wiedzę o systemie politycznym RP; zna cele i zasady działania administracji publicznej*; K_W16 - *zna problematykę zarządzania w sytuacjach kryzysowych; rozumie zasady organizacji i realizacji zadań przez podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo w sytuacjach kryzysowych; ma wiedzę o psychologicznych aspektach sytuacji kryzysowej*.

Ponadto, w zbiorze opisów efektów uczenia się w zakresie wiedzy (K_W01, K_W07, K_W10, K_W12) niewłaściwie określono poziom głębi rozumienia określonych pojęć stanowiących podstawową wiedzę

ogólną z zakresu dyscypliny wiodącej tj. nauk o bezpieczeństwie oraz wybranych zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej, np. K_W01 - *ma podstawową wiedzę interdyscyplinarną z zakresu nauk społecznych, szczególnie nauk o bezpieczeństwie i ich miejscu w systemie nauk oraz relacjach do innych nauk*; K_W07 - *ma podstawową wiedzę na temat projektowania i prowadzenia badań (problemy badawcze, metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych) w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego*. W tym kontekście opisy kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy nie uwzględniają uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiednio dla poziomu 6. zgodnie z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. 2020.226. t.j.) oraz charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji dla poziomu 6. określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018 poz. 2218).

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności przewidują, że absolwent potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną, dobrać właściwe metody i narzędzia oraz pozyskiwać dane do formułowania i analizowania prostych i złożonych procesów i zjawisk, dobierać i stosować właściwe metody i techniki w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne do analizy zjawisk i problemów z zakresu bezpieczeństwa, komunikować się z otoczeniem przy pomocy terminologii specjalistycznej z zakresu bezpieczeństwa, w tym w języku obcym, organizować własną pracę oraz współdziałać i pracować w zespole, uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę z zakresu bezpieczeństwa oraz umiejętności profesjonalne, co jest bardziej typowe dla profilu ogólnoakademickiego, niż praktycznego. Efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych zakładają, że absolwent jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy w zakresie myślenia kreatywnego i działania w sposób przedsiębiorczy, prowadzenia działalności zawodowej w sposób etyczny.

W wielu przypadkach opisy efektów uczenia się wskazane w kartach przedmiotów są kopią opisów kierunkowych zawartych w programie studiów na kierunku bezpieczeństwo państwa lub im nie odpowiadają. Przykładowo:

- bezpieczeństwo pożarowe: efekt uczenia się w zakresie wiedzy W1 (*student zna zasady ochrony i utrzymania bezpieczeństwa osób, mienia, obiektów i obszarów oraz reguły organizowania służb ochronnych i ich nadzorowania*) jest kopią kierunkowego efektu K_W14;
- bezpieczeństwo wewnętrzne w Unii Europejskiej: efekt uczenia się w zakresie wiedzy W1 (*ma podstawową wiedzę interdyscyplinarną z zakresu nauk społecznych, szczególnie nauk o bezpieczeństwie i ich miejscu w systemie nauk oraz relacjach do innych nauk*) jest kopią kierunkowego efektu BP_W01;
- bezpieczeństwo imprez masowych: efekt uczenia się w zakresie wiedzy W1 (*zna system bezpieczeństwa i obronności państwa*) mylnie przypisano do K_W02 (*rozumie zasady funkcjonowania demokratycznego państwa prawa; ma podstawową wiedzę o systemie politycznym RP; zna cele i zasady działania administracji publicznej*), właściwym byłoby przypisanie do K_W03 (*zna system bezpieczeństwa i obronności państwa; rozumie mechanizmy funkcjonowania instytucji publicznych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa w okresie pokoju i wojny*).

Zakładane dla kierunku efekty uczenia się określają zakres wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i zawodowych, które student nabywa w toku studiów i których nabycie zapewnia umiejętności praktyczne, kompetencje komunikowania się w języku obcym, co najmniej na poziomie

B2 dla studiów pierwszego stopnia (według kryteriów biegłości językowej Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy), kompetencje społeczne oraz przygotowuje go do konkurowania na rynku pracy oraz do dalszej edukacji.

W programie studiów określono również metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Szczegółowe zasady weryfikacji efektów uczenia się zawarto w kartach przedmiotów, podobnie jak zależności pomiędzy kierunkowymi efektami i efektami uczenia się określonymi dla poszczególnych grup zajęć. Przeprowadzona analiza kierunkowych efektów uczenia się i efektów przypisanych do zajęć i grup zajęć pozwala uznać, iż stwierdzone nieprawidłowości występujące w opisie efektów uczenia się utrudniają, a w niektórych przypadkach uniemożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i celami strategicznymi Uczelni oraz polityką jakości, a także mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Koncepcja i cele kształcenia odpowiadają profilowi praktycznemu studiów oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie i co do zasady odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji. W części przypadków stwierdzono jednak, że przy formułowaniu efektów uczenia się nie określono stopnia zaawansowania zdobywanej wiedzy. Niektóre efekty uczenia się są zbyt ogólne, nie został w nich określony zakres przedmiotowy wiedzy do opanowania przez studentów ani konkretne umiejętności praktyczne, które zostaną opanowane przez studentów. Efekty uczenia się uwzględniają umiejętności komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Jednocześnie, w odniesieniu do koncepcji, celów kształcenia oraz opisu zakładanych efektów uczenia się zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 1:

1. Uczelnia w sposób wadliwy przypisała kierunek bezpieczeństwo państwa do jednej dyscypliny naukowej.
2. W opisie zakładanych efektów uczenia się, w zakresie wiedzy nie jest uwzględniony poziom jej zaawansowania, co nie pozwala na jednoznaczne określenie poziomu kwalifikacji i nie jest zgodne z wymogami charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji.

3. Sposób opisu zakładanych efektów uczenia się sprawia, że bardzo utrudnione, a w niektórych przypadkach niemożliwe będzie skuteczne sprawdzenie i ocena efektów uczenia się osiągniętych przez studentów. Nieprawidłowości występujące w opisie efektów uczenia się sprawiają, że nie jest możliwe opracowanie rzetelnego i wiarygodnego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dostosowanie proporcji efektów uczenia się do założonego w koncepcji profilu praktycznego.

Zalecenia

1. Zaleca się przyporządkowanie kierunku bezpieczeństwo państwa do dyscypliny/dyscyplin zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia.
2. Zaleca się uzupełnienie opisu kierunkowych efektów uczenia się zgodnie z wymogami odpowiadającymi 6. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, w zakresie doprecyzowania w efektach uczenia się poziomu zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności.
3. Zaleca się korektę językową wszystkich efektów uczenia się.
4. Zaleca się uwzględnić w programie studiów zróżnicowane i trafnie dobrane metody kształcenia umożliwiające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz wdrożyć skuteczne działania pro jakościowe pozwalające stworzyć system ich weryfikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Przedmiotem analizy był program studiów przyjęty uchwałą nr 31/2024 Senatu ANS w Raciborzu z dnia 20 czerwca 2024 r. dotyczącą zatwierdzenia programu studiów na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku bezpieczeństwo państwa. Przekazany przez Uczelnię program studiów pierwszego stopnia, oznaczony jako załącznik nr 1 do uchwały, określa cele kształcenia, podstawowe informacje o programie, sylwetkę absolwenta, perspektywy zawodowe, praktyki zawodowe. W ramach dokumentacji udostępnionej zespołowi oceniającemu znalazły się karty przedmiotu, w których nie określono treści programowych. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów istnieje obowiązek przypisania w programie studiów efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów do zajęć lub grup zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, a także przypisania punktów ECTS do zajęć, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Za istotną wadę programu studiów należy również uznać to, że

w kartach przedmiotów liczba godzin zajęć dydaktycznych nie została poprawnie przypisana do treści programowych oraz formy realizacji tych zajęć (wykłady, ćwiczenia).

Treści programowe co do zasady są zgodne z przyjętymi kierunkowymi efektami uczenia się, jednak ze względu na niezgodność efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji, treści te powinny być ponownie przydzielone do efektów poddanych procesowi aktualizacji.

Studia pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo państwa kończą się uzyskaniem kwalifikacji pierwszego stopnia i tytułu zawodowego licencjata. Studia trwają 6 semestrów, a liczba punktów ECTS niezbędna do ich ukończenia wynosi 186. Studia są prowadzone w zakresie dwóch specjalności: *bezpieczeństwo polityczno-militarne* oraz *bezpieczeństwo publiczne*. Warunkiem ukończenia studiów i otrzymania dyplomu jest uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, pozytywna ocena z egzaminu dyplomowego.

Program studiów zapewnia studentom możliwość zdobywania szerokiej wiedzy przez kształcenie obejmujące różne formy, a przede wszystkim wykłady i ćwiczenia. Pozwala również na nabycie specjalistycznych umiejętności i kompetencji społecznych przez udział w zajęciach warsztatowych, projektowych, spotkaniach z praktykami, wizytach studyjnych, praktykach, szkoleniach strzeleckich czy zajęciach realizowanych w środowisku pracy. Dzięki temu program studiów daje możliwość dostosowywania się do szerokiego i zróżnicowanego zbioru oczekiwań interesariuszy zewnętrznych Uczelni zawsze zapewniając realizację kierunkowych i przypisanych zajęciom efektów uczenia się. Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć są poprawnie oszacowane i umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się.

Program studiów na kierunku bezpieczeństwo państwa został zaprojektowany sekwencyjnie, od ogółu do szczegółu. Studenci w pierwszej kolejności poznają kluczowe terminy i tematykę z zakresu dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek; zajęcia bardziej szczegółowe realizowane są w kolejnych semestrach/latach. Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają ciągłość kształcenia na kierunku oraz postęp w indywidualnym rozwoju studenta, a tym samym osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Treści kształcenia realizowane podczas studiów zostały zebrane w następujące moduły: ogólny, podstawowy, kierunkowy, specjalnościowy oraz praktyki zawodowe. Dwa pierwsze moduły zawierają przedmioty wprowadzające. Większość z nich ma charakter teoretyczny. Pozostałe moduły zawierają przedmioty o charakterze praktycznym, przygotowującym do pracy zawodowej. Poprawnie wyodrębniono jednostki dydaktyczne (grupy zajęć) w ramach planów studiów oraz prawidłowo określono ich wymiar godzinowy, jak i oszacowano nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia dla danej grupy zajęć (mierzone liczbą punktów ECTS). Układ treści kształcenia został pomyślany tak, aby student po zakończeniu pierwszego roku studiów miał wiedzę i umiejętności poznawcze umożliwiające rozwijającą kontynuację kształcenia.

Łączna liczba punktów ECTS, przyporządkowana zajęciom do wyboru wynosi 76 pkt. ECTS, co stanowi 40,86 % ogółu zajęć, co pozwala studentom na elastyczny dobór ścieżki kształcenia. Zajęcia na kierunku bezpieczeństwo państwa realizowane są we właściwej proporcji, w formie wykładów, ćwiczeń, gier symulacyjnych, debat i dyskusji, burzy mózgów, umożliwiających wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Za osiągnięcie efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych odpowiadają przede wszystkim zajęcia realizowane w postaci ćwiczeń, laboratoriów oraz rozwiązywanie zadań praktycznych (projektów) podczas zajęć z jednoczesną analizą ich wyników.

Łączna liczba punktów ECTS, przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne, wynosi 113 co stanowi 60,75% ogółu pkt. ECTS. Treści kształcenia modułu specjalnościowego oraz zajęć do wyboru w zakresie specjalności ukierunkowane są odpowiednio na przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodów związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem, pogłębienie wykształcenia kierunkowego, szczególnie w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, adekwatnych do specjalności na studiach pierwszego stopnia.

W programie kształcenia uwzględniono pulę efektów przewidzianych dla umiejętności komunikowania się w języku obcym na wymaganym poziomie B2 ESOKJ dla studiów pierwszego stopnia, a system weryfikacji tych umiejętności uznać należy za prawidłowy. Potwierdzenie poziomu osiągnięcia poszczególnych efektów uczenia się - warunki zaliczenia są szczegółowo opisane w karcie przedmiotu.

Kierunek studiów bezpieczeństwo państwa przyporządkowany jest do dyscypliny z dziedziny nauk społecznych, obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS większą niż jest to określone w wymaganiach (minimum 5 ECTS).

Program studiów nie uwzględnia zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Proces kształcenia na ocenianym kierunku realizowany jest w ramach różnych form zajęć, na które składają się: wykłady, ćwiczenia oraz seminaria, w ramach których są wykorzystywane różnorodne metody dydaktyczne. Metody kształcenia są indywidualnie dobierane dla każdego z grup zajęć z uwzględnieniem jego rodzaju i formy prowadzenia. Analiza kart przedmiotów wykazała, że metody kształcenia na kierunku bezpieczeństwo państwa, nie są poprawnie dobrane, co zostało przedstawione w dokumentach dostarczonych przez Uczelnię. Dla przykładu dla zajęć: *administracja publiczna w systemie bezpieczeństwa państwa; filozofia i kultura polityki polskiej i europejskiej; konwersatorium; logistyka w służbie bezpieczeństwa państwa*, realizowanych tylko w formie ćwiczeń, jako metodę osiągania efektów uczenia się przyjęto wykład (konwencjonalny lub konwersatoryjny). Wskazane formy nie są zróżnicowane i nie w pełni stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się i przygotowania do działalności zawodowej.

Program studiów wymaga aktualizacji, bowiem na wielu kartach przedmiotu nie jest prezentowany aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, stwierdzono wykorzystanie mało aktualnej literatury przedmiotu, w której dominują publikacje z lat 2000-2014. Nie zdiagnozowano stosowania w programie studiów innowacji dydaktycznych, takich jak gry dydaktyczne, grywalizacja czy udział w debatach oksfordzkich zarówno w kartach przedmiotów, jak i podczas spotkań z przedstawicielami Uczelni.

Pomimo działań podejmowanych przez Uczelnię w celu podnoszenia kompetencji dydaktycznych kadry nauczającej, zespół oceniający ujawnił wiele przypadków nieprawidłowości związanych z wypełnianiem kart zajęć (sylabusów) przez osoby nauczające. Przykładowo sylabus do zajęć „Podstawy bezpieczeństwa w komunikacji publicznej i transporcie” dobór metod weryfikacji zakładanych efektów uczenia nie jest w pełni właściwy. W szczególności, nabyte umiejętności są sprawdzane testem „podsumowującym posiadanie wiedzy”. Ponadto, sylabus przewiduje, że testem wiedzy sprawdzane będą także efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych. Weryfikacji uzyskania kompetencji społecznych według sylabusu służy także prezentacja multimedialna. Niewłaściwy jest także opis celów zajęć. Przykładowo cele w zakresie wiedzy obejmują „interpretowanie terminologii prawnej i ekonomicznej transportu”, zaś cele w zakresie kompetencji społecznych – „nabycie umiejętności stosowania teorii w praktycznym rozwiązywaniu problemów...”,

„nabycie umiejętności trafnego i obiektywnego wartościowania...”, „nabycie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce” czy „nabycie umiejętności formułowania własnych opinii...”. Z kolei sylabus do zajęć „Zasady działania Straży Gminnych”, w odniesieniu do wszystkich obszarów efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) w sylabusie wymieniono te same kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się. W szczególności zaliczono do kryterium oceny nabycia efektów uczenia się nieprawidłowo zaliczono „posiadanie obecności na zajęciach” na określonym poziomie. Tymczasem brak obecności na zajęciach nie weryfikuje uzyskania efektów uczenia się (student może je uzyskać w ramach pracy własnej, jeżeli uzyskał zgodę na indywidualną organizację studiów), a może być jedynie podstawą braku klasyfikowania studenta. Ponadto, w zakresie weryfikacji efektów wiedzy wpisano umiejętność „objaśniania pojęć zawartych w sylabusie”, zaś w zakresie weryfikacji umiejętności – „rozumienie pojęć zawartych w sylabusie”. Sylabus nie określa także efektów zajęciowych, które byłyby konkretyzacją efektów uczenia się właściwych dla kierunku studiów. W tym względzie do sylabusa zostały przepisane wybrane efekty kierunkowe. Natomiast w wypadku sylabusa do zajęć *administracja publiczna w systemie bezpieczeństwa państwa* brak jest opisu treści kształcenia. Kolumna przeznaczona na ich opis pozostała niewypełniona. W świetle powyższych ustaleń rekomenduje się Uczelni podjęcie działań doskonalących kompetencje kadry nauczającej w odniesieniu zasad prawidłowego wypełniania kart zajęć.

Wśród metod kształcenia znaczącą rolę odgrywają wypowiedzi i inne formy aktywności studentów w trakcie zajęć – indywidualne i grupowe. Na zajęciach w grupie ujawniają się umiejętności interpretacji, dyskusji, doboru argumentów, postawy tolerancji oraz umiejętności pracy w grupie

Metody kształcenia co do zasady zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, w tym stosowanie właściwych metod i narzędzi (w tym technik informacyjno-komunikacyjnych) w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Bezpieczeństwo państwa to kierunek, który otwiera nowe możliwości dla studentów poprzez interdyscyplinarność oraz sposób jego prowadzenia.

W sposób właściwy w programie kształcenia określono metody kształcenia języka obcego i sposób weryfikacji efektów uczenia się umożliwiające na uzyskanie kompetencji w zakresie komunikowania się w języku obcym na wymaganym poziomie B2 dla studiów pierwszego stopnia. Uczelnia zapewnia studentom w ramach lektoratu naukę języka obcego (język angielski i niemiecki) w wymiarze 200 godzin - 8 pkt. ECTS (120 godzin lektoratu oraz 80 pracy własnej studenta) realizowanych w trakcie czterech semestrów. W ramach uzyskiwania bieżących zaliczeń w trakcie zajęć weryfikowane są poszczególne sprawności językowe studentów (mówienie, pisanie, czytanie, rozumienie ze słuchu). Program kształcenia językowego dostosowywany jest do potrzeb poziomu studiów, oferując studentom możliwość doskonalenia praktycznego użycia języka ogólnego, jak również języka akademickiego oraz specjalistycznego.

Uczelnia stara się dostosowywać proces uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia na zasadach określonych w regulaminie studiów. Student w uzasadnionych przypadkach może ubiegać się o indywidualny plan studiów i program kształcenia zapewniający osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się na danym kierunku, poziomie i profilu. Indywidualna organizacja studiów pozwala na zmianę terminów i zasad zaliczania semestrów oraz sposobów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu i programu studiów, tj.: zajęć, zaliczeń, egzaminów, praktyk, itp., bez zmiany zakresu obowiązków studenta. Decyzję o IPS

podejmuje rektor na wniosek studenta i po zaopiniowaniu przez dyrektora instytutu. Studia według IPS może przyznać rektor na wniosek studentki w ciąży bądź studenta lub studentki, którzy wycynowo uprawiają sport, są osobami z niepełnosprawnością lub przewlekłe chorują, są rodzicami dziecka w wieku do jednego roku, sprawują opiekę nad bliskimi osobami z niepełnosprawnością, samotnie wychowują dzieci, odbywają równoległe studia na innych kierunkach uczelni oraz poza nią, mają inne uzasadnione powody zdrowotne, zawodowe lub losowe. O indywidualną organizację studiów może ubiegać się student/studentka od pierwszego semestru studiów. Zezwolenie na IOS udziela rektor na okres jednego semestru. Indywidualna organizacja studiów nie zwalnia studenta od obowiązku terminowego uzyskania zaliczeń i przystąpienia do egzaminów zgodnie z harmonogramem sesji. Uczelnia udziela wsparcia osobom z niepełnosprawnością w obszarze stwarzania warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, zapewnienia dostępu do zajęć dydaktycznych studentom, którzy nie są w stanie realizować programu studiów w zwykłym cyklu.

W Uczelni zasady prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość określa: Regulamin prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zawarty w Załączniku nr 1 do Zarządzenia Rektora nr 63/2021 oraz procedura nr P-5.4-2 zawarta w Uczelnianej Księdze Zapewnienia Jakości Kształcenia, która określa sposób prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Integralną częścią procesu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo państwa są studenckie praktyki zawodowe, których organizację określa program studiów, Regulamin Studiów oraz Regulamin Studenckich Praktyk Zawodowych. Praktyki zostały podzielone na dwa etapy. Pierwszym etapem jest praktyka asystencka, która realizowana jest po drugim semestrze studiów w wymiarze 480 godzin. Drugim etapem jest praktyka zawodowa, która realizowana jest po czwartym semestrze studiów w wymiarze 480 godzin. Każdy z wymienionych etapów został przewidziany na okres 3 miesięcy. Za realizację każdego etapu student otrzymuje 16 pkt ECTS. Studenci realizują praktyki w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych. Zwrócić należy uwagę, że dla obu etapów praktyk Uczelnia założyła te same treści kształcenia, te same proponowane miejsca odbycia praktyki oraz co najistotniejsze te same efekty uczenia się. Podział praktyki na etapy ma więc charakter sztuczny. Uczelnia dwukrotnie dokonuje potwierdzenia uzyskania przez studenta tych samych efektów uczenia się, co jest nieprawidłowe.

Nadzór nad organizacją praktyk sprawuje opiekun praktyk, który dokonuje również weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Opiekunem jest nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia na ocenianych studiach. Posiada on kompetencje i doświadczenie, które pozwalają na prawidłową organizację praktyk oraz weryfikację stopnia uzyskania przez studentów efektów uczenia się.

Uczelnia posiada stałe porozumienia w sprawie realizacji praktyk na ocenianym kierunku studiów. Krąg podmiotów, w których studenci realizują praktyki jest zgodny z prowadzonym kształceniem i zapewnia studentom uzyskanie efektów uczenia się. Studenci realizują praktyki w urzędach obsługujących organy administracji publicznej, komendach policji i straży granicznych oraz w zakładach karnych i poprawczych. Zwrócić należy uwagę, że na liście instytucji współpracujących znalazły się podmioty, które nie zapewniają możliwości uzyskania efektów uczenia się tj. biuro poselskie, oddział ZUS, sądy. Student ma możliwość wyboru miejsca realizacji praktyk spoza listy uczelnianej. Każdorazowo jednak, warunkiem przystąpienia do realizacji praktyk jest uzyskanie uprzedniej zgody opiekuna praktyk i zawarcie porozumienia pomiędzy Uczelnią a praktykodawcą. Uczelnia jest więc w stanie uprzednio

sprawdzić czy miejsce wybrane przez studenta jest odpowiednie w kontekście możliwości uzyskania efektów uczenia się. Zwrócić należy uwagę, że wzór porozumienia nie odsyła do przyjętych dla praktyki efektów, stąd potencjalny praktykodawca nie posiada wiedzy jakimi efektami ma zakończyć się realizacja praktyk.

Uczelnia stosuje ustandaryzowane wzory dokumentów dotyczących realizacji praktyk w postaci dziennika praktyk, sprawozdania z realizacji praktyki, karty oceny praktyki dla zakładowego opiekuna praktyk. Instytucja przyjmująca studenta na praktykę potwierdza wprost uzyskanie efektów uczenia się w karcie oceny. Studenci opisują czynności, które były przez nich wykonywane w danym dniu praktyk. Powyższe powoduje, że system weryfikacji uzyskania efektów uczenia się w czasie praktyk jest kompletny.

Zgodnie z aktualnym regulaminem studiów (2024 r.), na udokumentowany wniosek studenta, Uczelnia może zaliczyć na poczet praktyki zawodowej czynności wykonane w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyki zawodowej. Wzór dokumentu służący do zaliczenia praktyk w podany sposób zawiera odniesienie do efektów uczenia się przyporządkowanych do praktyk. Opiekun praktyk rozpoznając wniosek dokonuje potwierdzenia posiadania przez studentów każdego efektu z osobna. Przyjęte założenia są prawidłowe. W roku akademickim 2023/2024 jeden student skorzystał z takiej możliwości.

Student ma możliwość wypełnienia ankiety oceny praktyk. Uczelnia tym samym zapewnia sobie możliwość oceny jakości realizacji praktyk w danej instytucji. Ankieta zawiera przestrzeń na udzielenie swobodnej opinii przez studenta. Dokumentacja dotycząca rozliczenia przebiegu praktyk przewiduje w wystarczającym zakresie możliwość wskazania przez studenta uwag, obserwacji czy wniosków dotyczących przebiegu praktyki. Nie jest jednak przygotowywane sprawozdanie z prowadzonego badania ankietowego, co pozbawia Uczelnię cennego narzędzia oceny współpracy z praktykodawcami.

Uczelnia prowadzi hospitacje praktyk. Opiekunowie praktyk sprawują nadzór nad przebiegiem praktyk, dokonując kontroli: osobiście, telefonicznie lub z wykorzystaniem poczty elektronicznej. W wyniku kontroli sporządzany jest arkusz kontroli praktyki studenckiej. System kontroli realizacji praktyk ma charakter kompleksowy, co pozytywnie wpływa na motywację studentów do rzeczywistego wywiązywania się z obowiązków. Wyniki hospitacji są dokumentowane w rocznym raporcie z realizacji praktyk sporządzanym przez kierunkowego opiekuna praktyk.

Dokumentacja praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w czasie posiedzeń rady programowej. Zwrócić należy jednak uwagę, że Uczelnia wprowadziła prawidłową liczbę godzin praktyk zawodowych dopiero od bieżącego roku akademickiego. Począwszy od 2019 r. przewidziana w programie studiów liczba godzin praktyk nie odpowiadała wymogowi ustawowemu.

Praktyki studenckie na kierunku bezpieczeństwo państwa profil praktyczny na studia pierwszego stopnia są integralną częścią procesu kształcenia, umożliwiając pełne przygotowanie studentów do ich przyszłej pracy zawodowej. Co do zasady treści programowe określone dla praktyki zawodowej i wskazane w kartach przedmiotów, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Efekty uczenia się dla praktyk są zgodne z efektami kierunkowymi, jednak opis efektów

jest ogólny, dostrzegalne jest również niewystarczające odniesienie do poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, bowiem w kontekście wiedzy nie uwzględniono zaawansowanego stopnia znajomości wybranych faktów, obiektów czy zjawisk.

Na kierunku bezpieczeństwo państwa o profilu praktycznym na studiach pierwszego stopnia realizowane są praktyki, które stanowią integralną część procesu kształcenia, umożliwiając przygotowanie studentów do ich przyszłej pracy zawodowej. Łączny wymiar praktyk wynosi 960 godzin i ma przypisane 32 pkt ECTS (1 ECTS = 30,0). Praktyka została podzielona na dwa etapy. Pierwszy (praktyka asystencka) w wymiarze 480 godzin (16 ECTS) student realizuje po drugim semestrze studiów a drugi (praktyka zawodowa) w wymiarze 480 godzin (16 ECTS) student realizuje po czwartym semestrze. Rozłożenie praktyk na kilka semestrów i elastyczność w kontekście wyboru terminu realizacji praktyki zawodowej zapewniają ich prawidłowy przebieg. Program praktyk pozwala na osiągnięcie założonych dla praktyk efektów uczenia się.

Na kierunku bezpieczeństwo państwa praktyki zawodowe realizowane są na podstawie Regulaminu studenckich praktyk zawodowych Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu oraz instrukcji praktyki. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się odbywa się na podstawie weryfikacji złożonych przez studentów dokumentów przez opiekuna praktyk zawodowych. Dokumentacja ta zawiera dziennik praktyk, przebieg praktyki zawodowej z wyszczególnionym planem praktyki, karty tygodniowe, ocenę uzyskania efektów uczenia się oraz uwag przedstawiciela podmiotu i studenta. Zgodnie z Regulaminem weryfikacja efektów jest dwuetapowa. Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest uznanie uzyskanych w trakcie pracy zawodowej studenta efektów uczenia się przypisanych praktykom. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że student ubiegający się o zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie uznania efektów uczenia się zobowiązany jest do złożenia odpowiedniego wniosku, CV oraz potwierdzenia wymaganego doświadczenia zawodowego. Ponadto student powinien dostarczyć takie dokumenty jak opis stanowiska pracy, zakres obowiązków służbowych, dokumenty potwierdzające udział w projektach i zakres pełnionych w nich obowiązków, przykłady wykonanych przez siebie prac, rekomendacje pracodawcy lub klientów, certyfikaty, świadectwa i zaświadczenia ukończenia stosownych kursów lub szkoleń, zaświadczenie o udziale w wolontariacie lub inne dokumenty.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter ogólny, tylko formalny.

Nadzór nad organizacją i koordynacją praktyk sprawuje pracownik sekcji do spraw praktyk studenckich. Wsparciem merytorycznym pod kątem zgodności przebiegu praktyki w zakresie osiągania efektów uczenia się jest uczelniany opiekun praktyk powoływany przez dyrektora instytutu spośród nauczycieli akademickich na kierunku bezpieczeństwo państwa. Kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekuna umożliwiają prawidłową realizację praktyk zawodowych. Uczelniany opiekun praktyk zapoznaje studentów z wymaganiami i zasadami odnośnie do wyboru miejsca i przebiegu praktyki oraz podejmowanymi zadaniami w ramach praktyki, a także wymogami formalnymi. Ponadto informuje o szczegółowych zasadach odbywania praktyk, dokumentacji niezbędnej do przygotowania i złożenia, czasie trwania, przebiegu praktyk oraz sposobie ich zaliczenia. Studenci zostają poinformowani o miejscach, w których odbywały się praktyki w latach poprzednich oraz o nowych ofertach podmiotów gospodarczych zgłaszających gotowość przyjęcia studentów na praktykę.

Studenci mają możliwość swobodnego wyboru miejsca praktyk o ile charakter zadań odpowiada przewidzianym efektom uczenia się przypisanym praktykom studenckim na kierunku bezpieczeństwo państwa. Za weryfikację nowego miejsca odbywania praktyk odpowiada uczelniany opiekun praktyk,

poprzez narzędzia internetowe do sprawdzenia profilu i zakresu działalności gospodarczej firmy/institucji. W razie wątpliwości celem ich wyjaśnienia kontaktuje się ze studentem, a następnie z właścicielem/pracownikiem i osobą wskazaną przez studenta na opiekuna praktyki z ramienia organizacji.

Wyboru miejsca odbycia praktyki (w instytucji, zakładzie pracy) zgodnie z kierunkiem studiów student dokonuje samodzielnie lub korzystając z oferty Biura Praktyk. Kompetencje i doświadczenie, a także kwalifikacje opiekunów praktyk, zarówno ze strony Uczelni jak i praktykodawcy umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Uczelnia podjęła współpracę z wieloma podmiotami realizującymi zadania z zakresu ochrony bezpieczeństwa. Infrastruktura jednostek i instytucji, w których realizowane są praktyki zawodowe przez studentów, pozwala na weryfikację wiedzy i umiejętności nabytych podczas studiów oraz umożliwia osiągnięcie założonych w programach studiów efektów uczenia się. Wyposażenie miejsc praktyk gwarantuje prawidłową realizację praktyk i są zgodne z procesem uczenia się.

Uczelnia nie przewiduje realizacji praktyk, z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, obejmujące wskazanie jednostki organizacyjnej lub osoby, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na tym kierunku. Uczelniani opiekunowie praktyk oraz wyznaczeni przez dyrektorów Instytutów nauczyciele akademicy prowadzą kontrolę praktyk studenckich, dokumentując jej wyniki w arkuszu kontroli praktyk studenckich. Uzupelniony arkusz kontroli powinien zostać przekazany do sekcji ds. praktyk studenckich. Kontrola praktyki może mieć formę wizyty osobistej, kontaktu telefonicznego, kontaktu mailowego, telekonferencji.

Dla zapewnienia miejsc odbywania praktyk Uczelnia nawiązała współpracę z odpowiednią liczbą pracodawców, którzy są w stanie zapewnić właściwy poziom kształcenia na praktykach.

Praktyki podlegają ewaluacji z udziałem studentów. Studenci opisują swoje uwagi dotyczące praktyk w dzienniku praktyk, gdzie mają dedykowaną do tego celu stronę. Proces ten również odbywa się podczas rozmowy z uczelnianym opiekunem praktyk przed zaliczeniem praktyk podczas zdawania dokumentacji z praktyk. Wnioski zebrane przez opiekuna praktyk są wykorzystywane do doskonalenia procesu realizacji praktyk. Analiza zebranych danych na podstawie udostępnionych dokumentów wykazała, że podczas praktyk studenci mieli możliwość zdobycia nowych doświadczeń i umiejętności praktycznych, i jednocześnie w trakcie jej realizacji wykorzystywali wiedzę zdobytą podczas studiów, co miało przełożenie na ich zadowolenie z wyboru miejsca praktyki.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia są rozłożone równomiernie w poszczególnych semestrach. Organizacja roku akademickiego podawana jest do publicznej wiadomości co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego, którego dotyczy. Na kierunku bezpieczeństwo państwa wykłady są prowadzone zwykle w jednej grupie, natomiast zajęcia o charakterze praktycznym realizowane są zazwyczaj w grupach nie liczniejszych niż 25 osób, przy czym liczebność grup nie jest stała i waha się w zależności od roku studiów. W Uczelni zasady tworzenia grup studenckich dla różnych form zajęć określa Uchwała Senatu nr 26/2024 z dn. 20 czerwca 2024 r. Każdy semestr kończy się sesją egzaminacyjną. Harmonogram sesji egzaminacyjnej jest ustalany i podany do wiadomości studentom z odpowiednim wyprzedzeniem (4 tygodnie przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej). Student zobowiązany jest do uzyskania zaliczenia w trakcie zajęć dydaktycznych realizowanych w danym semestrze. W przypadku niez uzyskania zaliczenia w trakcie zajęć dydaktycznych, studentowi przysługuje zaliczenie poprawkowe

w trakcie sesji egzaminacyjnej. Student zobowiązany jest do złożenia egzaminu w sesji egzaminacyjnej. W przypadku niezdania egzaminu studentowi przysługuje egzamin poprawkowy w czasie sesji poprawkowej w terminie ustalonym przez nauczyciela akademickiego prowadzonych zajęć. Student może ubiegać się o przeprowadzenie egzaminu/zaliczenia komisyjnego składając stosowny wniosek do rektora; ocena z niego jest ostateczna. Studenci są informowani o uzyskanych wynikach zaliczeń i egzaminów przez nauczyciela akademickiego w trakcie zajęć dydaktycznych lub w innym terminie przez niego podanym, przekazanie poprzez pocztę elektroniczną, umieszczenie indywidualnych wyników na platformie e-learningowej. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie osobom studiującym informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Przyjęte rozwiązania odnoszące się do organizacji procesu kształcenia i uczenia się (liczba godzin dydaktycznych – jak również długości bloku dydaktycznego) uwzględniają czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się, umożliwiając weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych przez nich wynikach. Egzaminy i zaliczenia przeprowadzane są podczas sesji egzaminacyjnej w liczbie i sekwencji umożliwiającej przygotowanie się studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Program studiów oraz organizacja i przebieg procesu kształcenia umożliwia osiągnięcie zakładanych przez Uczelnię efektów uczenia się, jednak ze względu na niezgodność efektów z charakterystykami poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji, treści te powinny być ponownie przydzielone do efektów poddanych procesowi aktualizacji. Program studiów dla kierunku bezpieczeństwo państwa pozwala studentom na osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się a liczba punktów ECTS jest właściwa i zgodna z przepisami. Poszczególne, kierunkowe efekty uczenia się zostały rozwinięte na poziomie grup zajęć i są realizowane są wielokrotnie na różnych zajęciach; ich osiąganie umożliwiają uszczegółowione treści programowe i metody nauczania adekwatne do efektów i treści kształcenia. Zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, w tym stosowanie właściwych metod i narzędzi (w tym technik informacyjno-komunikacyjnych) w obszarach zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Umożliwiają także uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 ESOKJ. Są one dostosowane do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Organizacja praktyk następuje w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Zapewnione są miejsca odbywania praktyk. Przedmiotowe efekty uczenia się zakładane dla praktyki zawodowej mają charakter specyficzny, są dostosowane do celów kształcenia, a ich weryfikacja jest możliwa. Treści programowe określone dla praktyk, ich wymiar, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają możliwości osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań

umożliwiają w pełni skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, ponieważ zawierają odniesienia do tych efektów. Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy, ponieważ odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Specyfika miejsc odbywania praktyk, z drobnymi wyjątkami, jest zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Uczelnia podejmuje wystarczające działania mające na celu weryfikację czy studenci realizują praktykę w rzeczywistości. Karta praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie w ramach procesu doskonalenia programu studiów z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentów.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się zapewnia odpowiednie rozplanowanie i efektywne wykorzystanie czasu przeznaczony na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

W odniesieniu do programu studiów zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 2:

1. program studiów na kierunku bezpieczeństwo państwa na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie został opracowany zgodnie z wymaganiami wskazanymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów w zakresie powiązania efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów;
2. niepoprawnie dobrano metody kształcenia oraz formy realizacji zajęć dydaktycznych w kontekście praktycznego profilu studiów;
3. nieaktualna literatura wymagana w programie studiów;
4. dla praktyk zawodowych zostały określone ogólne efekty uczenia się, w których nie zostały sprecyzowane umiejętności praktyczne właściwe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem bezpieczeństwo państwa, a co za tym idzie w programie praktyk nie określono rodzajów oraz zakresu zadań zawodowych, typowych dla kierunku, które student powinien realizować w ramach praktyki na ocenianym kierunku. Ponadto, pomimo, iż praktyka została podzielona na etapy, nie zostały określone specyficzne efekty uczenia się dla praktyk każdego etapu oraz programy praktyk do zrealizowania w każdym z etapów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Rekomenduje się wprowadzenie do treści porozumienia o organizację praktyki odniesienia do efektów uczenia przyporządkowanych do praktyki, celem wyraźnego zobowiązania się praktykodawcy do zapewnienia studentowi możliwości uzyskania tych efektów.

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie programu studiów do wymogów określonych w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.
2. Zaleca się uzupełnienie opisu efektów uczenia się zakładanych dla kierunku zgodnie z wymogami odpowiadającymi 6. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie doprecyzowania w efektach uczenia się poziomu zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności.
3. Zaleca się zróżnicowanie metod kształcenia oraz form realizacji zajęć dydaktycznych i dostosowanie ich do praktycznego profilu studiów.
4. Zaleca się aktualizację literatury i prezentowanych treści, by w programie studiów zapewnić aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
5. Zaleca się sformułowanie specyficznych dla praktyk zawodowych opisów efektów uczenia się, zgodnie z charakterystyką drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiednio dla poziomu 6, w tym z określeniem poziomu złożoności i minimalnego zakresu wiedzy do opanowania przez studenta w poszczególnych semestrach realizacji praktyki oraz wskazania konkretnych umiejętności związanych z wykonywaniem przez studenta czynności praktycznych.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na kierunek bezpieczeństwo państwa odbywa się na zasadzie powszechnej dostępności. Rejestracja kandydatów na studia odbywa się elektronicznie za pośrednictwem strony internetowej. Warunki, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych form studiów w danym roku akademickim każdorazowo określa uchwała Senatu na dany rok akademicki, wskazująca warunki i tryb rekrutacji na pierwszy rok studiów. W odniesieniu do roku akademickiego 2024/2025 określa to Uchwała nr 31/2023 Senatu Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu z dnia 25 maja 2023 roku w sprawie zasad i trybu przyjęć na studia oraz zakresu egzaminu wstępnego na studia w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu w roku akademickim 2024/2025. Corocznie warunki rekrutacji publikowane są na stronach www Uczelni w zakładce Rekrutacja.

Przeprowadzona analiza potwierdza, że proces rekrutacji realizuje zasadę równych szans. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się każdy, kto posiada świadectwo dojrzałości lub inne dokumenty wskazane w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz spełnia wymagania określone w Statucie Uczelni i Regulaminie studiów. Na studia pierwszego stopnia przyjmowanie kandydatów następuje na podstawie postępowania kwalifikacyjnego, którego zasadniczym elementem jest wynik egzaminu maturalnego (tzw. nowa matura) lub wynik egzaminu dojrzałości lub ukończenia szkoły średniej (stara matura). W postępowaniu kwalifikacyjnym wyznaczane są dla każdego kandydata punkty kwalifikacyjne, które wyliczane są z wyniku z egzaminu maturalnego. Limity przyjęć na studia w ramach poszczególnych kierunków studiów określa zarządzenie Rektora. Kandydaci posiadający dyplom matury międzynarodowej (IB) traktowani są, jak osoby posiadające świadectwo

dojrzałości uzyskane w trybie egzaminu maturalnego. Jeśli na danym kierunku stosowane są przeliczniki dla danych zajęć czy poziomu egzaminu, mają one również zastosowanie do matury międzynarodowej, przeliczonej na wyniki egzaminu maturalnego, dla odpowiedniego poziomu. Warunkiem rozpoczęcia rekrutacji jest rejestracja kandydata w systemie internetowym, dokonanie opłaty rekrutacyjnej i złożenie wymaganych dokumentów określonych w uchwale. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza Komisja Rekrutacyjna powołana przez Rektora. Wyniki postępowania kwalifikacyjnego są jawne. Z przebiegu postępowania rekrutacyjnego sporządza się protokoły zbiorcze. Odmowa przyjęcia na studia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

W warunkach rekrutacji uwzględniono informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Udostępnione na stronie Uczelni informacje o rekrutacji obejmują informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Zgodnie z Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu (uchwała Senatu nr 21/2023), kandydaci na studia mogą ubiegać się o przyjęcie na wyższy semestr poprzez potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem szkolnictwa wyższego. W wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć kandydatowi nie więcej niż 50% pkt. ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Ponadto ograniczono liczbę studentów przyjętych w ramach tej procedury do 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu. Potwierdzenie efektów uczenia się poza systemem studiów ma miejsce gdy wnioskodawca przedstawi stosowne dokumenty: certyfikaty świadectwa i zaświadczenia ukończenia stosownych kursów lub szkoleń, certyfikat językowy, opis stanowiska pracy oraz zakres obowiązków służbowych, dokumenty potwierdzające udział w projektach i zakres pełnionych w nich obowiązków, przykłady wykonywanych przez siebie prac, opinie pracodawców, potwierdzenie odbycia staży wraz z odpowiednim raportem, zaświadczenie o udziale w wolontariacie lub aktywności w organizacjach społecznych bądź też inne dokumenty potwierdzające osiągnięcie efektów uczenia się uzyskanych w trakcie edukacji pozaformalnej oraz uczenia się nieformalnego. Postępowanie w sprawach potwierdzenia efektów uczenia się prowadzą komisje do spraw weryfikacji efektów uczenia się. Komisję powołuje dyrektor instytutu.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej reguluje regulamin studiów. Stanowi on, że za zgodą Rektora obecny lub były student innej uczelni, w tym także zagranicznej, może zostać przyjęty na studia w Uczelni, o ile spełnia wszystkie kryteria ustalone w warunkach i trybie rekrutacji na studia, ustalone uchwałą Senatu. W przypadku przeniesienia z innej uczelni student ma obowiązek przedstawienia pełnych informacji o przebiegu studiów w tej uczelni oraz prawo do uwzględnienia ocen z zaliczonych już zajęć oraz ustalonych w związku z tym punktów ECTS. Po zapoznaniu się z dokumentacją przebiegu studiów oraz porównaniu programów studiów, dyrektor instytutu proponuje zaliczenie określonych zajęć, przypisując liczbę punktów ECTS przyporządkowaną w programie studiów obowiązującym dla danego rocznika studiów, na którym student podejmuje kształcenie. Proponując zaliczenie określonych zajęć, dyrektor instytutu uwzględnia efekty uczenia się uzyskane dotychczas przez studenta. Dyrektor instytutu określa semestr, na który student zostaje przyjęty i tryb wyrównania ewentualnych różnic programowych. Podstawą wyznaczenia tych różnic są rozbieżności efektów uczenia się wynikające z programu studiów obowiązujące dla danego rocznika studiów, na których student podejmuje kształcenie. Decyzję

o uznaniu efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni i przyjęciu na studia podejmuje Rektor. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak też uzyskanych w innej uczelni, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów.

Zasady, warunki i tryb dyplomowania określone są w Regulaminie Studiów. Studia na kierunku bezpieczeństwo państwa kończą się egzaminem dyplomowym. Przed złożeniem pracy dyplomowej student zobowiązany jest uzyskać zaliczenia wszystkich przedmiotów, praktyk, zajęć praktycznych, praktyk zawodowych, obozów, plenerów, warsztatów i zdać egzaminy przewidziane w programie studiów oraz uiścić należne opłaty. Student studiów stacjonarnych lub niestacjonarnych zobowiązany jest złożyć pracę dyplomową lub projekt inżynierski w terminie do końca ostatniego semestru studiów. Termin ten może zostać wydłużony na wniosek studenta, za zgodą opiekuna pracy dyplomowej, jednak nie dłużej niż o 30 dni. Student składa pracę dyplomową teoretyczną lub praktyczną zgodnie ze szczegółowymi warunkami przystąpienia do egzaminu dyplomowego. Studenci mogą przedłożyć pracę dyplomową w języku obcym. Oryginalność prac dyplomowych weryfikowana jest przy użyciu elektronicznego systemu antyplagiatowego (JSA).

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania zostały sformułowane w Regulaminie studiów (rozdział 4. Zaliczenie semestru oraz roku studiów). Określają one prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem zajęć oraz etapów studiów. Regulują one organizację procesu weryfikacji osiągnięć studenta, a w szczególności określają uprawnienia odwoławcze i konsekwencje braku zaliczenia modułu. Zostały określone procedury dotyczące systemu weryfikacji osiągania zamierzonych efektów uczenia się. Metody weryfikacji realizacji efektów uczenia się są zasadniczo różnorodne (zadania domowe, prezentacja multimedialna, aktywność, ocena prac pisemnych/referatów, kolokwium, obserwacja, analiza przypadku), choć w większości przypadków ich opis jest wyłącznie hasłowy, np. dyskusja, wypowiedź ustna, prezentacja, kolokwium czy egzamin. Karty przedmiotu w przypadku niektórych zajęć informują, że w celu weryfikowania efektów uczenia się ze wszystkich trzech kategorii stosuje się ocenę zaangażowania studentów w dyskusję, przy czym w żadnej z kart przedmiotów nie wskazano, w jaki sposób ta ocena podlega zobiektywizowaniu. Analiza kart przedmiotów pozwala stwierdzić, że sposoby oceniania i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się nie zostały właściwie dobrane oraz prawidłowo przyporządkowane. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się dla zajęć często nie posiada zróżnicowanych form adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Dostrzegalny jest również brak rozróżnienia, ze względu na formę zajęć, szczegółowych metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów poszczególnych zakresów efektów uczenia się (wiedzy, umiejętności, kompetencji). Na przykład dla zajęć: organizacja i zarządzanie (wykłady i ćwiczenia); bezpieczeństwo i higiena pracy z ergonomią (ćwiczenia) przewidziano jako podstawę oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji) przewidziano test teoretyczny. Dla zajęć pierwsza pomoc z elementami pomocy przedmedycznej pola walki (ćwiczenia) w zakresie kompetencji społecznych przewidziano test (test sprawdzający wiedzę i umiejętności (sic!)). Ponadto w wielu kartach przedmiotu dostrzeżono zapisy wskazujące na niezrozumienie i brak rozróżnienia pomiędzy metodami realizacji oraz metodami weryfikacji sprawdzenia efektów uczenia się (np. za metody realizacji efektów uznaje się kolokwium, prezentację multimedialną czy pracę pisemną, natomiast metodami oceny stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się nazywa się ocenę z kolokwium zaliczeniowego, ocenę prac pisemnych/referatów czy ocenę z egzaminu).

Studenci, w tym studenci z niepełnosprawnościami, mogą realizować studia w formie indywidualnej organizacji studiów (IOS), która polega na ustaleniu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów.

W Uczelni nie są tolerowane zachowania niezgodne z normami etycznymi lub prawnymi. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się pozwalają na równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Każdy student ma prawo do zdawania egzaminów i zaliczeń zarówno w podstawowej, jak i w poprawkowej sesji egzaminacyjnej. Zgodnie z § 27, ust. 1. regulaminu student ma prawo do jednego zaliczenia poprawkowego, po nim może nastąpić zaliczenie komisyjne.

Na ocenianym kierunku określone są zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej, dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów. Studenci otrzymują informację zwrotną na temat ocen uzyskanych z bieżących sprawdzianów i prac zaliczeniowych bezpośrednio od nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia z danych zajęć. Oceny i zaliczenia są wpisywane do protokołów, a następnie podawane do wiadomości studentów za pośrednictwem systemów informatycznych. Student ma prawo do zaliczenia poprawkowego każdych zajęć, a także ma prawo do zaliczenia w trybie komisyjnym, co określa Regulamin studiów.

Zgodnie z Regulaminem studiów, student ma prawo wglądu do swoich ocenionych prac, w terminach uzgodnionych z prowadzącymi zajęcia, w szczególności podczas konsultacji. W sprawach dotyczących zaliczeń przedmiotów studentowi przysługuje prawo do odwołania się. Odwołanie należy złożyć do dyrektora instytutu w ciągu trzech dni od daty ogłoszenia wyników zaliczenia. Za postępowanie uchylające godności studenta, w tym zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem studenci ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną na zasadach określonych w statucie Uczelni.

Przyjęte w Uczelni metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się związane z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się za względu na wadliwość sformułowania efektów, dobór niespecyficznym i nieefektywnym metod weryfikacji, nieadekwatnym do treści efektów uczenia się. W przypadku kilku zajęć metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się dobrano w taki sposób, że nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów, ponieważ wiedza, umiejętności i kompetencje weryfikowane są za pomocą tych samych metod, co sprawia, że wskazane metody weryfikacji efektów uczenia się są nieadekwatne do ich specyfiki. Na przykład w ramach zajęć podstawy bezpieczeństwa w komunikacji publicznej i transporcie wszystkie efekty realizowane są poprzez ćwiczenia, a sprawdzane przez test (test podsumowujący posiadaną wiedzę (sic!)). Są to m.in. efekty, wg których student: *zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego; wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia; efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.*

Podstawą oceny studenta są okresowe prace kontrolne, których charakter dostosowany jest do weryfikowanego efektu uczenia się: ocena z kolokwium i sprawdzianów pisemnych, ocena aktywności podczas ćwiczeń, ocena realizacji zadań w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych, ocena sprawozdań

z przebiegu ćwiczeń laboratoryjnych lub projektowych. Osiągnięcia studentów weryfikowane są również podczas bieżącej pracy na zajęciach (przedłużona obserwacja prowadzącego zajęcia), z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania (ćwiczenia audytoryjne, tablicowe, praktyczne zajęcia laboratoryjne, metoda zadaniowa, metoda projektu), obserwacja studenta podczas zajęć.

Metody weryfikacji – wypowiedzi ustne i pisemne – stosowane podczas zajęć z języka obcego pozwalają na ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów umiejętności posługiwania się językiem na poziomie określonym w kierunkowych efektach uczenia się. Zapewnione jest także sprawdzenie i ocena opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie poprzez weryfikację poszczególnych sprawności językowych studentów (mówienie, pisanie, czytanie, rozumienie ze słuchu).

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu oraz efektów uczenia się. Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz indywidualne projekty studentów są archiwizowane w celu dokonywania cyklicznych ich przeglądów, dodatkowo przeprowadzane są w każdym semestrze analizy uzyskiwanych przez studentów ocen, analizy terminowości ukończenia studiów i przyczyn niepowodzeń studentów.

Prace egzaminacyjne, etapowe, projekty przygotowywane na kierunku bezpieczeństwo państwa charakteryzują się bardzo zróżnicowaną tematyką nie mniej mieszczą się swym zakresem w dyscyplinach przyporządkowanych realizowanemu kierunkowi studiów. Analiza stanu faktycznego wskazuje, że prace nie mają charakteru praktycznego, dostrzegalna jest dominacja metody opisowej opartej na literaturze przedmiotu, często literatury przestarzałej. Należy wskazać na mały zakres własnych analiz, komentarzy i przemyśleń w kontekście prowadzonych badań, często opis badań ograniczał się tylko do podania danych statystycznych bez lub bardzo ograniczonym komentarzem autora badań. Niektóre prace posiadają zauważalne niedostatki w zakresie wymogów pisarstwa naukowego, zarówno w zakresie stylu, konstrukcji, jak i edycji pracy. Zidentyfikowano również prace, w których opis bibliograficzny był niezgodny z obowiązującym standardem, a literaturę cytowano niewłaściwie. Na podstawie przeglądu wylosowanych prac dyplomowych stwierdzono, że oceny niektórych opracowań, w kontekście występujących błędów i pomyłek, są zawyżone. Prace dyplomowe, pomimo zróżnicowanego poziomu merytorycznego, potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

W Uczelni wprowadzony jest system aktywizacji studentów. Koła naukowe umożliwiają studentom aktywność naukową i badawczą. Studenci kierunku bezpieczeństwo państwa aktywnie uczestniczą w działalności naukowej prowadzonej w Uczelni czego potwierdzeniem jest ich udział w konferencjach i sympozjach naukowych. Studentom w trakcie studiów stwarza się możliwość publikacji zarówno w monografiach wieloautorskich publikowanych przez wydawnictwo Uczelni (Wydawnictwo ANS w Raciborzu), jak również w innych periodykach dotyczących szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia podczas rekrutacji realizuje zasadę równych szans w podjęciu kształcenia na kierunku bezpieczeństwo państwa. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się każdy, kto posiada świadectwo dojrzałości lub inne dokumenty wskazane w ustawie.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jak i uzyskanych w innej uczelni, zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów w innej uczelni oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektem uczenia się określonym w programie studiów.

Zasady i procedury dyplomowania są trafne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, określają procedury przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Zapewnione jest także sprawdzenie i ocena opanowania języka obcego (angielskiego, niemieckiego), co najmniej na poziomie B2 ESOKJ dla studiów pierwszego stopnia.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się nie zapewniają skutecznej weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się za względu na wadliwość sformułowania efektów, dobór niespecyficznych i nieefektywnych metod weryfikacji, nieadekwatnych do treści efektów uczenia się. W niektórych przypadkach nie umożliwiają sprawdzenia opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, ze względu na koncentrację na weryfikacji wiedzy (test), a w niektórych przypadkach ze względu na stosowanie innych metod weryfikacji niż założone w sylabusach.

Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, a także projektów, prac dyplomowych. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.

W odniesieniu do programu studiów zostały zdiagnozowane następujące nieprawidłowości, które stanowią przesłankę do proponowanej oceny spełnienia kryterium 3:

1. Niewłaściwie określone w kartach przedmiotów metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.
2. Prace dyplomowe nie spełniają wymagań metodycznych (prace badawcze) i merytorycznych związanych z profilem praktycznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

1. Zaleca się dostosować metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz zharmonizować je zarówno z przyjętymi efektami uczenia się, jak i faktycznie prowadzonymi czynnościami weryfikacyjnymi.
2. Zaleca się zwiększenie nadzoru nad procesem dyplomowania w oparciu o reguły wprowadzone w zasadach dyplomowania w celu zapewnienia powiązania tematyki i treści prac dyplomowych z profilem praktycznym.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W Uczelni do prowadzenia ocenianego kierunku zatrudniono 19 nauczycieli akademickich oraz innych osób, którym powierzono realizację zajęć. W tej grupie znajdują się 1 osoba, która posiada stopień naukowy doktora habilitowanego, 11 ze stopniami naukowymi doktora (w tym 2 zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy na pół etatu oraz 1 zatrudniony w ramach umowy cywilnoprawnej). Wśród pozostałych 7 zatrudnionych osób, 6 posiada tytuł zawodowy magistra lub magistra inżyniera, zaś 1 nie ma tytułu ukończenia studiów wyższych. Żadna z tych 7 osób nie jest zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy (5 osób jest zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy na pół etatu oraz 2 w ramach umowy cywilnoprawnej).

Biorąc pod uwagę obowiązujący podział dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych, spośród 12 osób, które prowadzą zajęcia i posiadają stopnie naukowe, 4 osoby legitymują się stopniami naukowymi w dyscyplinie nauki prawne, 3 – historia (w tym jedyny doktor habilitowany), 2 – nauki o polityce i administracji, 1 – ekonomia i finanse, 1 – nauki socjologiczne, oraz 1 – filozofia. Zatem wymienione osoby reprezentują 2 różne dziedziny nauki – dziedzinę nauk społecznych oraz dziedzinę nauk humanistycznych. Jednocześnie żadna z tych osób nie reprezentuje dyscypliny nauki o bezpieczeństwie (lub dyscyplin równorzędnych, wyodrębnionych w uprzednio obowiązującym stanie prawnym – nauk o obronności albo nauk wojskowych), właściwej dla ocenianego kierunku studiów.

Dorobek naukowy osób, które prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku studiów i posiadają stopnie naukowe mieści się w zakresie reprezentowanych przez nie dyscyplin naukowych. W wypadku 8 osób jest to dorobek aktualny i udokumentowany (do 6 lat przed oceną). Natomiast w wypadku 4 pozostałych osób (33,33% nauczających, którzy posiadają stopień naukowy) nie przedstawiono aktualnego, udokumentowanego dorobku naukowego. W wypadku jednej z nich cały prezentowany naukowy dorobek publikacyjny pochodzi sprzed 2014 roku, drugiej – sprzed 2006 roku, zaś w wypadku dwóch osób nie przedstawiono żadnych udokumentowanych efektów jej pracy naukowej.

Spośród 19 osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów, 7 osób (36,84%) posiada doświadczenie zawodowe, które jest związane z realizacją zadań na rzecz ochrony lub obrony bezpieczeństwa państwa. Należą do nich 2 osoby ze stopniami naukowymi doktora oraz 5 osób z tytułami zawodowymi magistra. Do tego grona należą osoby, które mają doświadczenie zawodowe wynikające z pełnienia służby lub wykonywania pracy w Straży Granicznej (2 osoby), Policji (1 osoba ze stopniem naukowym doktora), w obu wymienionych wcześniej formacjach (1 osoba), Służbie Więziennej (1 osoba ze stopniem naukowym doktora), Siłach Zbrojnych RP (1 osoba), powiatowym centrum zarządzania kryzysowego (1 osoba). Żadna z osób posiadających doświadczenie zawodowe, które jest związane z realizacją zadań na rzecz ochrony lub obrony bezpieczeństwa państwa nie jest

zatrudniona w Uczelni w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Uczelnia nie jest dla nich podstawowym miejscem pracy.

Większość osób prowadzących zajęcia związane z określoną dyscypliną lub dyscyplinami, posiada aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w tym zakresie lub doświadczenie zawodowe właściwe dla ocenianego kierunku studiów, umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Wyjątkiem są tu 3 przypadki, w których osoby realizujące zajęcia nie mają aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego lub doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią, właściwego z punktu widzenia powierzonych zajęć.

W okresie objętym ustaleniami zespołu oceniającego, nabór na studia na ocenianym kierunku był prowadzony wyłącznie w odniesieniu do stacjonarnego trybu studiów. W roku akademickim 2024/2025 na pierwszym roku studiów studia rozpoczęło 50 studentów, na drugim roku – 34 studentów, zaś na trzecim – 29. Zatem na ocenianym kierunku studiów, w ramach wszystkich cykli kształcenia, studiuje łącznie 113 studentów. W świetle powyższych danych, liczebność kadry w stosunku do liczebności studentów, daje możliwość pełnej realizacji zajęć.

O ile liczebność kadry nauczającej nie wzbudza zastrzeżeń, o tyle z punktu widzenia dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów, istotne uwagi krytyczne wzbudza struktura jej kwalifikacji (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe). Jediną dyscypliną naukową, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów są nauki o bezpieczeństwie. Zatem w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na ocenianym kierunku, udziału liczby punktów ECTS przypisanych do nauk o bezpieczeństwie wynosi 100%. Niestety, powyższe przyporządkowanie nie znajduje odzwierciedlenia w strukturze kwalifikacji kadry nauczającej. Spośród 12 osób prowadzących zajęcia, które posiadają stopnie naukowe, żadna nie uzyskała go w naukach o bezpieczeństwie, naukach o obronności albo naukach wojskowych.

Z kolei w wypadku 6 osób nauczających, które legitymują się tytułem zawodowym (magistra lub równorzędnym), jedynie 2 uzyskały go w ramach kierunku studiów związanego bezpośrednio z obszarem dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Natomiast wśród pozostałych 4 osób znajduje się 2 magistrów inżynierów (mgr. inż. mechanik oraz mgr. inż. transportu), 1 magister prawa, 1 magister administracji.

Z danych przekazanych przez Uczelnię wynika, że spośród 19 osób zatrudnionych do prowadzenia zajęć na ocenianym kierunku, 9 osób (47% ogółu) jest zatrudnionych w Uczelni w ramach umowy o pracę jako podstawowym miejscem pracy (wszystkie legitymują się stopniami naukowymi). Ponadto, 7 osób jest zatrudnionych w ramach umowy o pracę w niepełnym wymiarze czasu pracy (1/2 etatu) oraz 3 osoby w ramach umowy cywilnoprawnej.

Dotychczasowe ustalenia wykazują, że na 19 osób ogółu kadry nauczającej, jedynie 2 osoby (10% ogółu) posiadają tytuł zawodowy, który został uzyskany w obszarze właściwym dla dyscypliny naukowej, do której przypisano 100% punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów ocenianego kierunku. Jednocześnie żadna z tych osób nie jest zatrudniona w Uczelni w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Zatem pełne przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny naukowej nauki o bezpieczeństwie, nie znajduje właściwego odzwierciedlenia w strukturze kwalifikacji kadry nauczającej (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) oraz podstawie zatrudnienia tej części kadry, której kwalifikacje odpowiadają wspomnianej dyscyplinie (osoby te nie są zatrudnione w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy). W konsekwencji struktura kwalifikacji kadry (posiadane tytuły zawodowe oraz stopnie naukowe) nie gwarantuje prawidłowej realizacji zajęć.

Zastrzeżenia budzi także stabilność zatrudnienia. Mniej niż połowa kadry jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 3 osoby są zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych.

Większość kadry nauczającej nie ma przygotowania pedagogicznego w rozumieniu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli. Takimi kwalifikacjami legitymuje się jedynie kilka osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Należą do nich osoby, które mają przygotowanie pedagogiczne wynikające albo z ukończonego kierunku studiów (5 osób), albo ukończonych studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych (2 osoby). Niezależnie od powyższego, wszyscy nauczający mają co najmniej wieloletnie doświadczenie dydaktyczne, wynikające z prowadzenia zajęć w szkołach wyższych. Ponadto, zgodnie z polityką wspierania rozwoju kompetencji dydaktycznych kadry nauczającej, Uczelnia zapewnia kadrze możliwość udziału w służących temu celowi formach doskonalenia zawodowego. W ramach środków pozyskanych z programu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju „Wiedza – Edukacja - Rozwój”, w latach 2022-2025 Uczelnia przeprowadziła cykl szkoleń ukierunkowanych na podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry nauczającej, w tym związanych z prowadzeniem zdalnego nauczania. Niezależnie od powyższego, kadra nauczająca przeszła odrębne szkolenia pozwalające na efektywne wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. Było to niezbędne w związku z wprowadzeniem przez Uczelnię do wspierania realizacji procesu dydaktycznego platformy e-learningowej MS Teams.

Powyższe ustalenia prowadzą do wniosku, że kadra nauczająca na ocenianym kierunku studiów ma kompetencje dydaktyczne, które umożliwiają jej prawidłową realizację zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik uczenia na odległość.

Żaden z nauczycieli nie był nadmiernie obciążony godzinowo. Także poziom obciążenia godzinowego innych nauczających osób, w żaden sposób nie utrudniał im prowadzenia zajęć. Co do zasady, przydział zajęć nie wzbudza wątpliwości. Wyjątkiem są tu 3 przypadki powierzenia zajęć osobom, które w odniesieniu do tych zajęć nie miały aktualnego i udokumentowanego dorobku naukowego lub doświadczenia zawodowego zdobytego poza Uczelnią.

Obciążenia godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy nie było w ostatnich trzech latach akademickich w pełni zgodne z wymogami prawa. Według art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce, co najmniej 50% godzin zajęć powinno być prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Tymczasem z danych przekazanych przez Uczelnię wynika, że w roku akademickim 2021/2022 wspomniana kategoria nauczycieli zrealizowała ogółem 2385 godzin dydaktycznych (47,36% ogółu zrealizowanych zajęć), zaś pozostałe osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku studiów (inni nauczyciele zatrudnieni na podstawie umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych) – 2650 godzin. W kolejnym roku akademickim 2022/2023, nauczyciele zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy wykonali 2445 godzin zajęć (49,74%), natomiast pozostałe osoby – 2470 godzin. Zgodność z wymogami ustawowymi uzyskano w roku akademickim 2023/2024. Wówczas pierwszej z wymienionych grup nauczycieli powierzono do realizacji 2835 godzin zajęć (53,27%), a pozostałym osobom – 2486 godzin. Ponadto, z danych przekazanych przez Uczelnię wynika, że przydzielając zajęcia nauczycielom akademickim nie naruszyła ona dyspozycji art. 127 ust. 7 wspomnianej powyżej ustawy. Oznacza to, że żadnemu z nich nie powierzyła ona prowadzenia zajęć

w godzinach ponadwymiarowych, w wymiarze, który przekraczałby dwukrotność ich rocznego nominalnego pensum dydaktycznego.

Kontrola realizacji zajęć dydaktycznych jest realizowana w ramach procedury „Hospitacja zajęć”, która została opisana w Instytutowej Księdze Jakości Kształcenia. Za właściwą realizację procedury odpowiada Dyrektor Instytutu. Do jego zadań należy przygotowanie na początku każdego roku akademickiego ramowego planu hospitacji, w tym wyznaczenie osób hospitujących; nadzór nad realizacją tego planu oraz opracowanie sprawozdania z jego wykonania. Plan jest przekazywany Prorektorowi właściwemu do spraw studenckich, zaś sprawozdanie – wspomnianemu Prorektorowi oraz Przewodniczącemu Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Hospitowany jest informowany o planowanej hospitacji. Każdy pracownik powinien być hospitowany przynajmniej raz w roku, jeżeli wyniki jego okresowej oceny były pozytywne. Jeżeli wynik takiej oceny był negatywny, hospitacje są przeprowadzane co semestr. Ponadto, hospitacje mogą być również przeprowadzane w sposób niezapowiadany (niezależnie od planu). Dotyczy to zwłaszcza hospitacji w trybie interwencyjnym, które są przeprowadzane na wniosek Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego skierowany do Dyrektora Instytutu. Z przeprowadzonej hospitacji hospitujący sporządza protokół. Zgodnie z obowiązującym w Instytucie szablonem, obejmuje on opisową ocenę: przygotowania rzeczowego nauczyciela; trafności ujęcia efektów kształcenia oraz stopnia ich osiągnięcia; doboru metod kształcenia i ich efektywności; trafności doboru i skuteczności form organizacji pracy studentów; celowości wyboru środków dydaktycznych i ich zastosowania; aktywności i zaangażowania studentów oraz wykorzystania ich możliwości. W tym miejscu warto zwrócić uwagę na potrzebę dostosowania nazwy szablonu wypełnianego po hospitacji („Arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych”) z nazewnictwem używanym w instytutowej Księdze Jakości Kształcenia („Protokół hospitacji”). Protokół jest przekazywany w poufny sposób Dyrektorowi Instytutu, jeżeli hospitującym jest Zastępca Dyrektora lub inna upoważniona osoba. Ponadto, hospitujący w terminie do 7 dni od dnia kontroli jest zobowiązany do przedstawienia i omówienia hospitowanemu wniosków wynikających z protokołu. Dyrektor uwzględnia wnioski wynikające z hospitacji w ocenie okresowej pracowników, przy obsadzie zajęć dydaktycznych oraz polityce awansowej. W roku akademickim 2021/2022 na ocenianym kierunku studiów przeprowadzono 20 hospitacji zajęć (10 hospitacji przeprowadził Dyrektor Instytutu oraz 10 Zastępca Dyrektora), w roku akademickim 2022/2023 – 18 hospitacji (8 Dyrektor i 10 Zastępca Dyrektora), zaś w roku akademickim 2023/2024 – 19 hospitacji (7 Dyrektor Instytutu oraz 12 Zastępca Dyrektora). Wszystkie hospitacje miały stacjonarny charakter, ponieważ we wspomnianym okresie na ocenianym kierunku nie prowadzono zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Procedura doboru nauczycieli akademickich została określona w Statucie Uczelni. Nauczyciela akademickiego zatrudnia Rektor na wniosek Dyrektora Instytutu. Nawiązanie pierwszego stosunku pracy z nauczycielem akademickim następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu na wakujące stanowiska profesora, profesora Uczelni, profesora wizytującego, adiunkta, asystenta, wykładowcy, lektora lub instruktora. Konkurs jest ogłaszany w przypadku potrzeby zatrudnienia nauczyciela akademickiego na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż 3 miesiące, w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy. Jednocześnie konkursu nie przeprowadza się, jeżeli nawiązanie stosunku pracy ma nastąpić z zatrudnionym uprzednio nauczycielem, który spełnia wymagania merytoryczne i formalne do zajmowania dotychczasowego stanowiska.

Konkurs ogłasza Rektor z własnej inicjatywy lub na wniosek Dyrektora Instytutu, natomiast przeprowadza go – komisja konkursowa powoływana przez Rektora. W skład komisji wchodzi Prorektor właściwy do spraw dydaktyki jako przewodniczący, Dyrektor Instytutu oraz wskazany przez

Rektora nauczyciel akademicki reprezentujący dyscyplinę, którą ma reprezentować kandydat na stanowisko. Rektor podaje informację o konkursie na stanowisko nauczyciela akademickiego do publicznej wiadomości, za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej na stronach podmiotowych Uczelni oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Kryteria doboru na poszczególne stanowiska nauczycieli akademickich zostały szczegółowo określone przez Statut Uczelni. Kandydaci są dobierani na podstawie oceny ich kwalifikacji naukowych, dorobku naukowego oraz doświadczenia zawodowego. Ponadto, w wypadku wybranych stanowisk (wykładowca, profesor wizytujący, profesor Uczelni) do kryterium oceny zaliczane są także „kwalifikacje do pracy dydaktycznej” albo „znaczne osiągnięcia w pracy dydaktycznej”. Drugie z wymienionych kryteriów zostało zdefiniowane jako „realizacja kształcenia, kształcenia specjalistycznego lub innych form kształcenia lub opracowanie przez kandydata podręczników dydaktycznych”.

Statut nie określa procedury doboru osób prowadzących zajęcia, które są zatrudniane w ramach umów cywilnoprawnych oraz nauczycieli zatrudnianych w ramach umów o pracę w wymiarze połowy czasu pracy. Sytuacja ta dotyczy 10 spośród 19 osób nauczających na ocenianym kierunku. Uczelnia wyjaśniła, że w takim wypadku przy doborze kadry kieruje się dyspozycją art. 73 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uczelnianym Regulaminem pracy oraz pismem Rektora z dnia 19 maja 2022 roku w sprawie zatrudniania pracowników dydaktycznych na podstawie umowy zlecenie (sygn. R.073.24.2022.M.O.). W konsekwencji, w wypadku nauczycieli akademickich zatrudnianych w ramach umów o pracę w wymiarze połowy czasu pracy, stosunek pracy nawiązuje Rektor z własnej inicjatywy albo na uzasadniony wniosek Dyrektora Instytutu. Stosuje się wówczas kryteria doboru nauczyciela akademickiego, które są wymagane przez Statut Uczelni do zajmowania danego stanowiska. Z kolei w sytuacji osób prowadzących zajęcia, które są zatrudniane w ramach umów cywilnoprawnych, decyzję podejmuje Rektor na uzasadniony wniosek Dyrektora Instytutu. Ponieważ Statut nie określa kryteriów doboru takich osób, zastosowanie znajduje ogólna norma ustawowa (art. 73 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce), zgodnie z którą zajęcia są prowadzone przez osoby posiadających kompetencje i doświadczenie, pozwalające na ich prawidłową realizację.

W wypadku nauczycieli akademickich zatrudnianych w ramach umowy o pracę w wymiarze większym niż połowa czasu pracy, procedura doboru jest określona w sposób transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, oraz uwzględnia w szczególności ich dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe oraz osiągnięcia dydaktyczne. Natomiast procedura doboru osób prowadzących zajęcia, które są zatrudniane w ramach umów cywilnoprawnych oraz nauczycieli zatrudnianych w ramach umów o pracę w wymiarze połowy czasu pracy nie została uregulowana w tak szczegółowy sposób. W tym względzie rekomenduje się wprowadzenie wewnętrznej procedury doboru, która z uwagi na brak procedury konkursowej, umożliwiłaby udział istniejących instytutowych gremiów w procesie opiniowaniu kandydatów do prowadzenia zajęć (np. takich jak Rada Programowa czy Instytutowy Zespół Zapewnienie Jakości Kształcenia). Taka procedura mogłaby także uszczegółowić kryteria doboru osób, które są zatrudniane do prowadzenia zajęć w ramach umów cywilnoprawnych. Ponadto, zastrzeżenia należy zgłosić w odniesieniu do niewystarczającego uwzględnienia w procedurze doboru, kryterium budowania struktury kwalifikacji naukowych kadry, która byłaby właściwa dla ocenianego kierunku (kryterium adekwatności). Żadna z osób prowadzących zajęcia nie posiada bowiem stopnia naukowego, który został uzyskany w obszarze właściwym dla dyscypliny naukowej, do której przypisano 100% punktów ECTS, wymaganej do ukończenia studiów ocenianego kierunku.

Podnoszenie kompetencji dydaktycznych kadry nauczającej jest w Uczelni przedmiotem szkoleń o incydentalnym charakterze, które są konsekwencją bieżących potrzeb. Przykładem może tu być cykl szkoleń zrealizowanych w latach 2022-2025, które zostały sfinansowane z środków programu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju „Wiedza – Edukacja - Rozwój”. Uczelnia przeprowadziła wówczas szkolenia z zakresu: sztuki efektywnej komunikacji – nauczyciel akademicki – student; innowacyjnych metod kształcenia – kluczowych aspektów projektowania uniwersalnego; adaptacji materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku; pracy ze studentem z zaburzeniami funkcjonowania psychicznego oraz z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju; tworzenia dostępnych materiałów e-learningowych.

Natomiast Uczelnia nie posiada stałej oferty szkoleniowej, której celem byłoby doskonalenie kompetencji dydaktycznych osób prowadzących zajęcia. Z wyjaśnień uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że do udzielania kadrze nauczającej wsparcia w tym względzie zobowiązani są Dyrektor Instytutu oraz wyznaczony przez niego pracownik Instytutu, który posiada przygotowanie pedagogiczne oraz wieloletnie doświadczenie w pracy nauczyciela akademickiego. W trakcie spotkania z kadrą nauczającą ustalono, że w wypadku pojawienia się problemów, których rozwiązanie wymaga wsparcia dydaktycznego, jest ono realnie udzielane. W szczególności, wspomniany pracownik opracował dokument zawierający wskazówki metodyczne, który jest przekazywany nowo zatrudnionym pracownikom, w tym praktykom, którzy nie mieli wcześniejszego doświadczenia w prowadzeniu zajęć.

Osoby prowadzące zajęcia – o czym była już mowa – podlegają hospitacjom prowadzonym przez Dziekana lub wyznaczonego przez niego nauczyciela akademickiego, jak również semestralnej ocenie ze strony studentów. Natomiast podstawową formą indywidualnej oceny nauczycieli akademickich, która została uregulowana w Statucie Uczelni, jest ocena okresowa. Jej przedmiotem jest wykonywanie obowiązków, o których mowa w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przestrzeganie przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także ustawy prawo własności przemysłowej. Kryteria oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk oraz tryb i podmiot dokonujący oceny zostały uregulowane w Regulaminie okresowego oceniania nauczycieli akademickich. Regulamin jest załącznikiem do uchwały Senatu Uczelni nr 60/2021. Ocena okresowa jest dokonywana nie rzadziej niż raz na cztery lata w obszarach działalności dydaktycznej, organizacyjnej, naukowej, pozauczelnianej oraz przestrzegania praw na dobrach niematerialnych. Regulamin wymienia kryteria oceny dla każdego z powyższych obszarów, natomiast ich uszczegółowienie zostało zawarte w „Arkuszu oceny nauczyciela akademickiego”, który jest załącznikiem do Regulaminu. Jednym z kryteriów jest ocena jakości kształcenia wyrażona przez studentów w ankietach ewaluacyjnych. W celu przeprowadzenia oceny Rektor powołuje dla każdego instytutu odrębny zespół oceniający. Za bieżący okres oceny odpowiadają zespoły powołane zarządzeniem Rektora nr 1/2025 z dnia 10 stycznia 2025 roku, zaś poprzedni okres był oceniany przez zespoły powołane zarządzeniem Rektora nr 84/2021 z dnia 4 listopada 2021 roku. Nauczyciel akademicki jest uprawniony do zapoznania się z dokumentami związanymi z jego oceną oraz do składania wyjaśnień w toku postępowania oceniającego. Od wyniku oceny okresowej przysługuje mu odwołanie do Rektora.

Wyniki prowadzonej przez Uczelnię oceny okresowej nauczycieli akademickich, wyniki prowadzonych hospitacji, jak również oceny dokonywane przez studentów, w tym formułowane na ich podstawie wnioski Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia, dają Uczelni podstawę do planowania indywidualnych ścieżek rozwojowych ocenianych nauczycieli. Istotną rolę w kształtowaniu ścieżek

zawodowych nauczycieli odgrywa Dyrektor Instytutu, który w zależności od wyników oceny może ją uwzględniać przy obsadzie zajęć dydaktycznych albo w polityce awansowej.

Na podstawie dotychczasowych ustaleń można stwierdzić, iż realizowana przez Uczelnię polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia w sposób zapewniający prawidłową ich realizację, sprzyja stabilizacji zatrudnienia i trwałemu rozwojowi nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, kreuje warunki pracy stymulujące i motywujące członków kadry prowadzącej kształcenie do rozpoznawania własnych potrzeb rozwojowych, i wszechstronnego doskonalenia.

Pewne zastrzeżenia, o czym była już mowa, rodzi struktura kwalifikacji formalnych kadry nauczającej. W tym względzie w ramach polityki kadrowej należałoby oczekiwać działań, które doprowadziłyby do zdecydowanego zwiększenia w grupie kadry nauczającej udziału osób, które posiadają tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe powiązane z dyscypliną nauki o bezpieczeństwie. W odniesieniu do takich osób należałoby także rozważyć wykorzystanie form zatrudnienia o dużej stabilności (umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy).

W ramach prowadzonej polityki kadrowej Uczelnia opracowała i przyjęła procedurę przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i molestowaniu seksualnemu oraz ograniczania ryzyka związanego z konfliktami (załącznik do zarządzenia nr 20/2022 Rektora Uczelni). Zgodnie z nią, każdy pracownik i student, w stosunku, do którego stosowane są mobbing, działania mające charakter dyskryminacji lub molestowania seksualnego, może żądać podjęcia przez Uczelnię środków zmierzających do zwalczania tych zjawisk oraz usuwania ich skutków. Z takim żądaniem mogą również występować osoby, które mają informację o przypadkach powyższych naruszeń. Za utrzymywanie i kształtowanie właściwych relacji w miejscu pracy, opartych na zasadzie wzajemnego szacunku, oraz niedopuszczanie do naruszenia godności pracowników są odpowiedzialni wszyscy kierownicy komórek organizacyjnych Uczelni. W szczególności do jej obowiązków należy ograniczanie ryzyka występowania naruszeń oraz niezwłoczne rozwiązywanie konfliktów z pracownikami lub studentami, bądź pomiędzy podległymi pracownikami, albo pomiędzy podległymi pracownikami i studentami. Pracownicy składają pisemne zawiadomienia o przypadku mobbingu, molestowania seksualnego lub dyskryminacji do Rektora, natomiast studenci do przedstawiciela Samorządu Studenckiego, Dyrektora Instytutu lub Prorektora do spraw studentów. Postępowania wyjaśniające w tego rodzaju sprawach prowadzi komisja antymobbingowa. W wypadku potwierdzenia faktów opisanych w zawiadomieniu, Rektor jest zobowiązany do podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości. Rektor jest także odpowiedzialny za podejmowanie w powyższym zakresie działań prewencyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Mniej niż 40% osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów posiada doświadczenie zawodowe, które jest związane z realizacją zadań na rzecz ochrony lub obrony bezpieczeństwa

państwa. Jednocześnie żadna z tych osób nie jest zatrudniona w Uczelni w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Uczelnia nie jest dla nich podstawowym miejscem pracy.

Jedna trzecia osób prowadzących zajęcia, która legitymuje się stopniem naukowym, nie przedstawiła aktualnego, udokumentowanego dorobku naukowego.

Liczebność kadry w stosunku do liczebności studentów, daje możliwość pełnej obsady zajęć. Natomiast struktura kwalifikacji kadry dydaktycznej (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) nie odzwierciedla przyporządkowania ocenianego kierunku do nauk o bezpieczeństwie jako wiodącej i jedynej dyscypliny naukowej. Żadna z osób, które posiadają stopień naukowy nie reprezentuje dyscypliny nauki o bezpieczeństwie (lub dyscyplin równorzędnych, wyodrębnionych w uprzednio obowiązującym stanie prawnym – nauk o obronności albo nauk wojskowych), do której przypisano 100% punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów ocenianego kierunku. Z kolei w wypadku 6 osób nauczających, które legitymują się tytułem zawodowym (magistra lub równorzędnym), jedynie 2 uzyskały go w ramach kierunku studiów związanego bezpośrednio z obszarem dyscypliny nauki o bezpieczeństwie. Dla żadnej z tych osób Uczelnia nie jest podstawowym miejscem pracy. Powyższy stan wykazuje, że proces doboru nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia nie jest w pełni prawidłowy. Zastrzeżenie wzbudza sposób, w jaki Uczelnia stosowała kryterium adekwatności dyscyplin naukowych reprezentowanych przez nauczycieli akademickich do dyscypliny naukowej, do której został przypisany oceniany kierunek studiów. Ponadto, o ile uczelnia uregulowała szczegółowo tryb i kryteria doboru nauczycieli akademickich zatrudnianych w ramach umów o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, o tyle brak takich szczegółowych regulacji w stosunku do procesu doboru osób nauczających, które są zatrudniane w wymiarze połowy czasu pracy lub w ramach umów cywilnoprawnych. Taka sytuacja dotyczy 10 spośród 19 osób kadry Instytutu, która prowadzi zajęcia na ocenianym kierunku.

Osoby prowadzące zajęcia mają kompetencje dydaktyczne, które umożliwiają prawidłową realizację zajęć.

Poziom obciążenia dydaktycznego kadry dydaktycznej nie był w pełni prawidłowy. W latach akademickich 2021/2022 oraz 2022/2023 Uczelnia naruszyła dyspozycję art. 73 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce, powierzając w ramach ocenianego kierunku studiów mniej niż 50% godzin zajęć nauczycielom akademickim, którzy byli w niej zatrudnieni jako podstawowym miejscem pracy. Natomiast żadnemu z nauczycieli nie powierzono prowadzenia zajęć (nawet za jego zgodą) w godzinach ponadwymiarowych, w wymiarze, który przekraczałby dwukrotność jego rocznego nominalnego pensum dydaktycznego. W tym względzie zachowano zgodność z dyspozycją art. 127 ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Kadra dydaktyczna jest właściwie przygotowana do wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez Uczelnię.

W Uczelni funkcjonują zasady rozwiązywania konfliktów, reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy. Nauczyciele akademicy podlegają ankietowej, semestralnej ocenie przez studentów w zakresie przygotowania merytorycznego prowadzącego, komunikatywności, form prowadzonych zajęć oraz stosunku wykładowców do studentów. Osoby prowadzące zajęcia podlegają również ocenie w formie hospitacji, których procedura przeprowadzania została sformalizowana. W Uczelni prowadzi się także ocenę okresową nauczycieli akademickich, a jej zasady są zgodne z postanowieniami art. 128 ust. 1–3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Podstawą obniżenia oceny kryterium 4 na spełnione częściowo są następujące nieprawidłowości:

1. Brak adekwatności dyscyplin naukowych reprezentowanych przez osoby nauczające na ocenianym kierunku (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe), względem dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.
2. Powierzenie do realizacji w latach akademickich 2021/2022 oraz 2022/2023 nauczycielom akademickim, którzy byli zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, mniej niż 50% godzin zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wzmacnianie stabilności zatrudnienia osób, które nauczają na ocenianym kierunku i posiadają kwalifikacje (tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe) zbieżne z dyscypliną naukową, do której przypisano oceniany kierunek studiów.
2. Rekomenduje się uszczegółowienie trybu oraz kryteriów doboru osób prowadzących zajęcia, które są zatrudniane w ramach umów cywilnoprawnych oraz nauczycieli zatrudnianych w ramach umów o pracę w wymiarze połowy czasu pracy.

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań zmierzających do zapewnienia adekwatności dyscyplin naukowych reprezentowanych przez osoby nauczające na ocenianym kierunku (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe), do dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.
2. Zaleca się podjęcie działań zmierzających do zapewnienia realizacji w ramach ocenianego kierunku studiów, co najmniej 50% godzin zajęć przez nauczycieli akademickich, którzy są zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na kierunku Bezpieczeństwo państwa są prowadzone w kompleksie budynków należących do Uczelni. Większość z nich znajduje się w głównym kampusie Uczelni, który jest zlokalizowany wzdłuż krzyżujących się ulic Akademickiej i Słowackiego. Dwa główne budynki dydaktyczne o łącznej powierzchni 5 257 m² (budynki A i B) są usytuowane przy ul. Akademickiej 1 w Raciborzu. Znajduje się w nich 38 sal dydaktycznych, w tym 5 sal wykładowych oraz 10 sal dydaktycznych o specjalistycznym przeznaczeniu. W budynku A mieści się uczelniana biblioteka. Przy ul. Akademickiej 1 jest także zlokalizowany budynek socjalno-sportowy o powierzchni 798 m² (budynek J). Mieszczą się w nim sale sportowe oraz 1 sala dydaktyczna. W obrębie głównego kampusu, przy ul. Słowackiego 57, znajduje się dom studenta o powierzchni 8 145 m² (Budynek D). Poza częścią kwaterunkową, umieszczono w nim Monoprofilowe Centrum Symulacji Medycznej o łącznej powierzchni 624,70 m² oraz 2 sale ćwiczeniowo-wykładowe. Przy ulicy Słowackiego jest również zlokalizowany budynek krytej pływalni

o powierzchni 2587 m² (budynek C). Budynek ten jest aktualnie wyłączony z użytkowania. Poza głównym kampusem Uczelni znajduje się kolejny budynek dydaktyczny o powierzchni 1 518 m². Jest on zlokalizowany przy ul. Łąkowej 31a (budynek G) i mieści się w nim 12 sal dydaktycznych. Budynek ten jest przeznaczony na potrzeby Instytutu Architektury. Uczelnia dysponuje również stadionem lekkoatletycznym o powierzchni 19 370 m², który jest położony przy ul. Wyszyńskiego. Przy stadionie jest zlokalizowany budynek socjalno-dydaktyczny (budynek L), w którym mieści się 1 sala dydaktyczna. Uczelnia jest użytkownikiem wieczystym budynku G oraz właścicielem pozostałych budynków. Silne stosunki własnościowe tworzą stabilny, materialny fundament procesu kształcenia prowadzonego w Uczelni.

Wyposażenie każdej sali dydaktycznej pozwala na korzystanie z rzutnika multimedialnego lub tablicy multimedialnej. W salach wykładowych istnieje możliwość korzystania z systemu nagłośnienia. W wypadku dwóch sal dydaktycznych zastosowano dodatkowe wyposażenie, które umożliwia prowadzenie zajęć w sposób hybrydowy (system kamer oraz mikrofonów Yealink wraz z pętlą indukcyjną). Niezależnie od powyższego, osiem sal ma status pracowni komputerowych, w których zainstalowano łącznie 100 stanowisk komputerowych. Wszystkie budynki Uczelni (z wyłączeniem stadionu) wyposażone są w instalacje sieci komputerowej, wraz z szerokopasmowym dostępem do Internetu (światłowód), oraz instalacji sieci bezprzewodowej Wi-Fi.

W trakcie wizytacji uczelnianej infrastruktury ustalono, że Uczelnia nie posiada specjalistycznych sal i pracowni, których wyposażenie jest zgodne z potrzebami procesu nauczania na kierunku Bezpieczeństwo państwa (wyposażenie adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej, umożliwiające prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z kierunkiem). Pomimo to, w trakcie wizytacji Uczelnia wykazała, że dysponuje wybranym wyposażeniem specjalistycznym, które jest wykorzystywane do kształtowania umiejętności praktycznych. Dotyczy to w szczególności walizki kryminalistycznej, karabinków i pistoletów pneumatycznych czy fantomu do nauki udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Niezależnie od powyższego, Uczelnia wykorzystuje infrastrukturę zewnętrzną do realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Możliwość taką stwarzają porozumienia zawarte z interesariuszami zewnętrznymi. W trakcie spotkania z kadrą nauczającą ustalono, że przykładami może tu być wykorzystanie: sal sądowych Sądu Rejonowego w Raciborzu do przeprowadzenia przez studentów symulowanego procesu karnego; infrastruktury Śląskiego Oddziału Straży Granicznej w Raciborzu do prowadzenia przez studentów czynności związanych z symulowaną kontrolą graniczną; oprogramowania znajdującego się w Zakładzie Karnym w Raciborzu do wprowadzania informacji do ćwiczebnej bazy danych osób skazanych; strzelnicy sportowej Międzynarodowego Stowarzyszenia Policji do szkolenia strzeleckiego studentów; oprogramowania specjalistycznego znajdującego się w Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego do prowadzenia przez studentów gier decyzyjnych; zbioru kości ludzkich, które znajdują się w zasobach Działu Archeologii Muzeum w Raciborzu, w celu ustalania przez studentów ewentualnych przyczyn zgonu.

Niestety, fakt prowadzenia zajęć terenowych, w tym ich zakres, nie znalazł odzwierciedlenia w kartach zajęć. W konsekwencji zarówno konieczność ich realizacji przez prowadzącego, jak i zakres symulowanych czynności nie jest gwarantowany i ma uznaniowy charakter. Ponadto, możliwość korzystania z własnych pracowni specjalistycznych uniezależnia Uczelnię od okoliczności od niej niezależnych, które mogą mieć wpływ na dostępność infrastruktury zewnętrznej dla potrzeb procesu kształcenia (np. jej niedostępność w związku z koniecznością wykorzystania przez interesariusza

zewnętrznego będącego jej właścicielem; rezygnację przez interesariusza zewnętrznego ze współpracy z Uczelnią).

Powyższe prowadzi do wniosku, że całkowity brak uczelnianych pracowni specjalistycznych, które mogłyby być wykorzystywane do realizacji zajęć kształtujących praktyczne umiejętności zawodowe, jest nieprawidłowy z punktu widzenia praktycznego profilu studiów. W konsekwencji rekomenduje się Uczelni utworzenie pracowni specjalistycznych, które pozwalają na kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

Uczelnia zapewnia kadrze i studentom bezpłatny dostęp do sieci Wi-Fi na terenie całego kampusu. W Uczelni do wspierania procesu dydaktycznego wykorzystywane są platformy e-learningowe MOODLE oraz MS Teams. Dostęp do wspomnianych platform zdalnego nauczania mają zarówno studenci, jak i kadra nauczająca. Uczelnia dysponuje 8 pracownikami komputerowymi o łącznej liczbie 100 stanowisk. Dodatkowo 6 stanowisk komputerowych znajduje się w uczelnianym Ośrodku Informacji Naukowej. Wszystkie komputery podłączone są do sieci Internet. Na każdym komputerze zainstalowane jest oprogramowanie biurowe (MS Office) oraz programy, które mogą być przydatne z punktu widzenia realizowanych w pracowniach zajęć. Niezależnie od powyższego, studenci i wykładowcy, którzy logują się na swoje konta uczelniane, mają także zdalny dostęp do oferowanego przez Uczelnię oprogramowania.

W ostatnich latach Uczelnia poczyniła znaczne nakłady na rozbudowę i unowocześnienie infrastruktury informatycznej oraz dydaktycznej. W 2022 roku dokonano rozbudowy sieci światłowodowej, rozbudowy systemu informatycznego, zakupiono węzeł klastra HCI wraz z oprogramowaniem i dyskiem twardym, urządzenie sieciowe Palo Alto, 6 hotspotów, liczne licencje na oprogramowanie komputerowe oraz sprzęt komputerowy i multimedialny do pracowni i sal dydaktycznych. W kolejnym, 2023 roku, zakupiono i wdrożono 8 modułów do zarządzania Uczelnią, system internetowej rekrutacji, oprogramowanie antywirusowe ESET oraz oprogramowanie do połączeń zdalnych przy rozwiązywaniu problemów. Uczelnia nabyła także specjalistyczne wyposażenie do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Na potrzeby zajęć Strzelectwo sportowe zakupiono karabiny i pistolety pneumatyczne, śrut oraz tarcze strzeleckie, do zajęć Pierwsza pomoc z elementami medycyny pola walki – fantom do nauki udrażniania dróg oddechowych, opaski zaciskowe i taktyczne, opatrunki oraz kamizelkę taktyczną, zaś do zajęć Podstawy kryminalistyki i kryminologii – walizkę kryminalistyczną.

Uczelnia nie wykazała, że posiada specjalistyczne oprogramowanie wykorzystywane do realizacji zajęć, które umożliwiałoby kształtowanie umiejętności praktycznych związanych z działalnością zawodową, właściwą dla ocenianego kierunku. W konsekwencji rekomenduje się Uczelni pozyskanie takiego oprogramowania.

Dotychczasowe uwagi prowadzą do wniosku, że infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne oraz oprogramowanie wykorzystywane w Uczelni są sprawne, nowoczesne oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Maksymalna liczebność grup studenckich, które mogą uczestniczyć w poszczególnych rodzajach zajęć dydaktycznych została określona w uchwale Senatu Uczelni nr 26/2024 z dnia 20 czerwca 2024 roku w sprawie zasad organizacji grup studenckich na zajęcia dydaktyczne. Zgodnie z nią liczba studentów biorących udział w ćwiczeniach jest ustalana w granicach od 18 do 35 osób, w lektoratach i zajęciach wychowania fizycznego – od 14 do 27 osób, zajęciach warsztatowych – od 12 do 23 osób, w zajęciach projektowe i pracowni dyplomowej – od 8 do 15 osób, w zajęciach laboratoryjnych i seminariach

dyplomowych – od 7 do 13 studentów. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, za zgodą Prorektora do spraw organizacji, liczebność poszczególnych grup studenckich może ulec zmniejszeniu. Z kolei wykłady prowadzone są dla całego rocznika. Wobec powyższego można stwierdzić, iż liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na oprogramowanie, są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Biblioteka Uczelni znajduje się w budynku A, który jest usytuowany na terenie uczelnianego kampusu. W jej skład wchodzi Wypożyczalnia, Czytelnia Ogólna, Ośrodek Informacji Naukowej oraz Sekcja Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Biblioteka zapewnia dostęp do 58 tysięcy źródeł bibliograficznych, w tym w szczególności do ponad 5 tysięcy książek w tradycyjnej papierowej formie, blisko 6,5 tysięcy książek w formie elektronicznej (dostępne on-line w ramach IBUK Libra) czy artykułów opublikowanych w 290 czasopismach naukowych. W zasobach biblioteki znajdują się także zbiory specjalne – filmy, mapy, dokumenty elektroniczne i dźwiękowe. Całość zbiorów jest skomputeryzowana, a dzięki wykorzystaniu systemu bibliotecznego PROLIB, pracę biblioteki objęto pełną automatyzacją wszystkich procesów bibliecznych. Biblioteka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 17 oraz w soboty zjazdowe od godziny 9 do 13.

Zbiory biblioteki są udostępniane na zewnątrz za pośrednictwem Wypożyczalni. Przeszukiwanie, zamawianie i rezerwowanie zasobów biblioteki odbywa się za pośrednictwem katalogu on-line INTEGRO. Interfejs wyszukiwarki INTEGRO daje możliwość powiększania czcionki i kontrastowania przeszukiwanej strony, w celu ułatwienia korzystania przez osoby słabowidzące. W bibliotece można także skorzystać z dostępnego zdalnie modułu „Wypożyczalnia e-booków”. Umożliwia on wypożyczenia i zwroty dokumentów elektronicznych w formatach PDF, EPUB, MOBI, w sposób zbliżony do obsługi dokumentów tradycyjnych. Czytelnicy, w zależności od wybranego formatu, mogą korzystać z dokumentów z poziomu katalogu INTEGRO (katalog posiada wbudowaną przeglądarkę plików PDF), lub otrzymują je na wskazany adres e-mail. Natomiast zbiory w formie tradycyjnej, są przez użytkowników zamawiane w katalogu INTEGRO, a następnie odbierane i zwracane w wypożyczalni bibliecznej. Wypożyczenia i zwroty książek mających tradycyjną formę, mogą być również realizowane za pośrednictwem księżkomatu. Jest to urządzenie samoobsługowe, dostępne w dniach i godzinach otwarcia głównego budynku Uczelni.

Studenci mają również zapewniony zdalny dostęp do zasobów zgromadzonych w bazach publikacji elektronicznych Ibuk Libra, Legalis Administracja oraz Wirtualnej Biblioteki Nauki. Dostęp jest możliwy zarówno z komputerów należących do sieci Uczelni, jak i spoza niej, po uzyskaniu zdalnego dostępu VPN. Ponadto, studenci mają możliwość skorzystania z elektronicznego formularza „zapytaj bibliotekarza”, który został zamieszczony na internetowej stronie biblioteki. Za jego pośrednictwem mogą zamówić potrzebną im literaturę, która nie jest dostępna w zasobach biblioteki.

Zbiory biblioteki są udostępniane na miejscu w Czytelni Ogólnej. Zbiory czytelniane nie są zamawiane elektronicznie, natomiast można z nich korzystać samodzielnie w ramach wolnego dostępu. Zbiory, ułożone są według układu klasyfikacyjnego UKD, porządkującego najważniejsze dziedziny wiedzy w 9 podstawowych działach. W skład zbiorów czytelni wchodzi encyklopedie, słowniki, leksykony, albumy, mapy, zbiory elektroniczne, filmy, materiały dźwiękowe oraz zbiory odpowiadające tematycznie kierunkom studiów. Istotnym składnikiem zbiorów jest kolekcja 290 czasopism. W Czytelni znajduje

się 28 miejsc dla czytelników. W trakcie rozmowy z pracownikami Biblioteki ustalono, że w praktyce jest to liczba w pełni wystarczająca.

W strukturze biblioteki znajduje się również Ośrodek Informacji Naukowej. Znajduje się w nim 6 stanowisk komputerowych, które umożliwiają kadrze oraz studentom Uczelni dostęp do zasobów wybranych, licencjonowanych elektronicznych baz danych (m.in. Academica, Lex Czasopisma Premiu, EBSCO, Science Direct, Springer Link, INFONA, Scopus, Wiley Online Library). Ośrodek prowadzi także wypożyczanie międzybiblioteczne dla studentów oraz pracowników Uczelni.

Powyższe uwagi prowadzą do wniosku, że lokalizacja biblioteki, jej wielkość, układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne oraz liczba miejsc w czytelni, tworzą warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych zarówno w formie tradycyjnej, jak i cyfrowej. Podobnie należy ocenić godziny otwarcia biblioteki.

Uczelnia zapewnia zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP. Dbałość o zapewnienie powyższego stanu należy do głównego specjalisty do spraw BHP. W tym względzie zapewnia on realizację postanowień Regulaminu pracy Uczelni oraz postanowień rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 roku w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia. W szczególności, wszyscy studenci odbywają szkolenia z zakresu BHP, prowadzący zajęcia laboratoryjne mają obowiązek zapoznania studentów z regulaminem oraz przepisami BHP obowiązującymi w laboratoriach, zaś pracownicy Instytutu są zobowiązani do zgłaszania zaobserwowanych nieprawidłowości głównemu specjalistce do spraw BHP.

Studenci ocenianego kierunku mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej oraz sprzętu i oprogramowania komputerowego poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań oraz realizacji projektów. W tym celu mogą korzystać z zasobów uczelnianej Biblioteki.

Dostęp do wszystkich sal dydaktycznych oraz zaplecza sanitarnego w Uczelni jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Ułatwienia dotyczą rozwiązań konstrukcyjnych budynków (odpowiedniej szerokości wejścia do budynków i sal, podjazdy ułatwiające dostęp do budynków) i urządzeń, które ułatwiają pokonywanie istniejących barier architektonicznych (windy, windy schodowe). Dodatkowo sale dydaktyczne stwarzają możliwość dowolnej aranżacji, która będzie uwzględniała potrzeby takich osób.

W latach 2019-2023 w Uczelni zrealizowano projekt „PWSZ Uczelnią otwartą dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”. Projekt uzyskał finansowe wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego, które zostało przyznane w ramach konkursu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju „Uczelnia dostępna”. W ramach projektu w jednej z sal dydaktycznych zainstalowano sprzęt audiowizualny, który ma zapewniać wsparcie osobom z niepełnosprawnościami. System kamer i mikrofonów jest wykorzystywany do transmisji zdalnej wykładów, prelekcji i seminariów, prowadzonej za pośrednictwem platform e-learningowych Microsoft Teams i Moodle. System umożliwia śledzenie m.in. katedry z wykładowcą czy tablicy, na której zapisywane są materiały dydaktyczne. W sali zainstalowano także specjalne stanowiska dla osób z niepełnosprawnościami, które są wyposażone w specjalny monitor umożliwiający podgląd materiałów prezentowanych przez wykładowcę. Korzystając z środków projektowych Uczelnia utworzyła także Centrum Digitalizacji. Jest ono wyposażone w profesjonalne kamery, oświetlenie, mikrofony, prompter, miksery audio/video, powierzchnię greenscreen oraz sprzęt komputerowy do montażu i obróbki materiału video. Centrum Digitalizacji umożliwia kadrze dydaktycznej przygotowanie materiałów filmowych do e-learningu,

dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Dotyczy to w szczególności uzupełniania prezentowanych na filmie treści napisami oraz wykorzystaniem tłumacza języka migowego.

Osoby z niepełnosprawnościami mają także ułatwiony dostęp do biblioteki i jej zbiorów. W celu dostania się do pomieszczeń biblioteki mogą one skorzystać z platformy dla wózków albo windy. W Czytelni Ogólnej osoby z niepełnosprawnościami mogą skorzystać z urządzeń wsparcia technicznego, takich jak powiększalnik DaVinci HD OCR, lupa elektroniczna Compact 5HD, powiększające tekst lampki biurkowe, lupy, specjalistyczna klawiatura komputera EZ Eyes, klawiatura Maltron 3D, mysz KidTrac, monitory dotykowe Dell P2418HT, urządzenie Czytak 4, czytnik e-booków InkBook Calypso, skaner przenośny IriScan Book 5 oraz słuchawki nauszne.

Dzięki środkom z projektu „PWSZ Uczelnią otwartą dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, w Czytelni Ogólnej utworzono strefę ciszy i integracji. Jest to miejsce do nauki i korzystania ze zbiorów bibliotecznych, którego przestrzeń może być elastycznie aranżowana w celu dostosowania do potrzeb osób z ograniczeniami ruchu.

W celu wsparcia osób z niepełnosprawnościami, Uczelnia włączyła do zbiorów bibliotecznych kolekcję książek „Duże Litery” i audiobooki, które są przeznaczone dla osób niewidomych i słabowidzących. Studenci z niepełnosprawnościami mogą również skorzystać z bibliotecznej usługi adaptacji materiałów dydaktycznych. W tym wypadku treści dydaktyczne są dostosowywane do formatów alternatywnych, odpowiednich dla osób z niepełnosprawnościami.

Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z dodatkowych uprawnień w dostępie do zbiorów bibliotecznych. Uprawnienia te obejmują: obsługę poza kolejnością, pomoc przy wyszukiwaniu informacji w katalogu i bazach danych, wypożyczanie większej ilości materiałów na dłuższy okres, możliwość wypożyczenia książek przez osobę upoważnioną i pomoc pracowników w dostarczeniu potrzebnych materiałów.

Uczelnia zapewnia dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający im pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej. Uczelnia zapewnia również takim osobom likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego.

W Uczelni, o czym już wcześniej wspomniano, wykorzystywana jest infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a osobami prowadzącymi zajęcia. W tym celu studenci i osoby prowadzące zajęcia mają możliwość korzystania z platform e-learningowych MOODLE oraz MS Teams. Dotyczy to również studentów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Dzięki środkom z projektu „PWSZ Uczelnią otwartą dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi” Uczelnia, o czym była już mowa, uzyskała możliwość tworzenia własnych materiałów e-learningowych (Centrum Digitalizacji) oraz możliwość prowadzenia zajęć hybrydowych, łączących zajęcia stacjonarne z zajęciami realizowanymi on-line na platformie MS Teams.

Uczelnia na ocenianym kierunku nie posiada wirtualnych laboratoriów. Ponadto, o czym była już mowa, Uczelnia nie wykorzystuje specjalistycznego oprogramowania, które umożliwia kształtowanie umiejętności praktycznych, związanych z działalnością zawodową, właściwą dla ocenianego kierunku.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Wspomniane zasoby są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej i profesjonalnej.

Dotychczasowe ustalenia wskazują, że zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów. W obrębie tych zasobów zapewnione są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, dostępne także dla studentów z niepełnosprawnością.

W Instytucie Studiów Społecznych prowadzone są stałe przeglądy infrastruktury dydaktycznej. Proces ten został opisany w procedurze „Zarządzanie środkami trwałymi”, która znajduje się w Instytucyjnej Księdze Jakości Kształcenia. Procedura opisuje sposoby zarządzania środkami trwałymi oraz określa sposoby postępowania pracowników w celu utrzymania pracowni i gabinetów w stałej i wysokiej sprawności dydaktyczno-organizacyjnej. Zgodnie z nią Dyrektor Instytutu monitoruje w sposób stały stan i wyposażenie pracowni dydaktycznych. W tym celu współpracuje z nauczycielami akademickimi, wyznaczając opiekunów dla poszczególnych pracowni oraz przyjmując zgłoszenia potrzeb wyposażenia od nauczycieli uczących w danej sali. Z kolei opiekunowie sal dydaktycznych są zobowiązani do okresowej kontroli stanu i wyposażenia sali oraz do zgłaszania potrzeb lub nieprawidłowości w tym zakresie (w tym zauważonych braków lub zniszczeń). W przypadku stwierdzenia usterki znajdującego się w sali środka trwałego lub pomocy dydaktycznej, nauczyciel akademicki informuje o tym telefonicznie lub osobiście punkt informacyjny. Pracownik punktu informacyjnego odnotowuje wówczas zgłoszenie w zeszycie usterek oraz niezwłocznie przekazuje informację do konserwatora, który usterkę usuwa. Informacja o usunięciu usterki jest przekazywana do sekretariatu Instytutu. Niezależnie od powyższego, obowiązek analizy stanu infrastruktury dydaktycznej z punktu widzenia potrzeb osób z niepełnosprawnościami ciąży na Pełnomocniku Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych oraz pracownikach podległego mu Biura Obsługi Osób z Niepełnosprawnościami. Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Uczelni, do ich zadań należy m.in. podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier uniemożliwiających studentom z niepełnosprawnościami pełny udział w procesie kształcenia, w tym barier architektonicznych, a także zapewnienie im odpowiednich rozwiązań technicznych, w tym stanowisk komputerowych i oprogramowania.

Z wyjaśnień Uczelni wynika, że infrastruktura informatyczna i oprogramowanie, które może być stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane.

W trakcie spotkania ze studentami oraz osobami prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku ustalono, że mają one zapewniony udział w przeglądach Uczelni oraz możliwość zgłaszane wniosków, w celu doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, bibliotecznej i technicznej Uczelni.

W trakcie spotkania ze studentami oraz osobami prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku ustalono, że wyniki okresowych przeglądów mają wpływ na doskonalenie infrastruktury dydaktycznej

i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna i biblioteczna Uczelni jest co do zasady zgodna z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na ocenianym kierunku, w tym umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz osiąganie efektów uczenia się. Jednak w Uczelni nie ma żadnych specjalistycznych sal i pracowni dydaktycznych, które mają specjalistyczne wyposażenie, umożliwiające kształtowanie zawodowych umiejętności praktycznych w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, ich wyposażenie techniczne, liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych, licencji na oprogramowanie są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ jej pomieszczeń, wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni oraz godziny otwarcia biblioteki zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Uczelnia zapewnia zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej z przepisami BHP i Ppoż. Studenci mają zapewniony dostęp do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń i sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań. Uczelnia dostosowała infrastrukturę dydaktyczną, naukową i biblioteczną do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane przez Uczelnię w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między osobami prowadzącymi zajęcia a studentami, w tym ze studentami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są zgodne z potrzebami proces uczenia się i nauczania, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach, w liczbie adekwatnej do liczebności studentów, oraz dostępne w sposób odpowiedni dla osób z niepełnosprawnościami. W Uczelni prowadzone są systematyczne przeglądy infrastruktury dydaktycznej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych z udziałem pracowników i studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacja

1. Rekomenduje się wyodrębnienie w ramach zasobów Uczelni pracowni specjalistycznych umożliwiających prowadzenie zajęć, które pozwalałyby na kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.
2. Rekomenduje się pozyskanie specjalistycznego oprogramowania, które pozwalałoby na realizację zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, związane z działalnością zawodową właściwą dla ocenianego kierunku studiów.

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia prowadzi współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Zasady tej współpracy nie zostały ujęte w opisie uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia. Działania podejmowane na polu współpracy mają więc charakter nieformalny.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym realizowana jest w ramach co rocznych spotkań władz Instytutu z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz na podstawie spotkań indywidualnych prowadzonych przez władze Instytutu. Uczelnia konsultuje zmiany programu studiów z wieloma partnerami t.j. z gminą miasta Racibórz, powiatem Raciborskim, Zakładem Karnym Racibórz, Agencją Celną, Śląskim Oddziałem Straży Granicznej, Komendą Powiatową Policji w Raciborzu, Muzeum w Raciborzu i Oddziałem ZUS w Raciborzu. Wśród podmiotów współpracujących brak jest przedstawicieli sektora prywatnego. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego nie są włączane w bieżące prace rady programowej.

Wnioski i uwagi, dotyczące kształcenia na ocenianych studiach, przedkładane przez pracodawców, wynikają w szczególności z obserwacji wiedzy i umiejętności studentów i absolwentów ocenianych studiów podczas nieobowiązkowych staży, a także z innych form kontaktu i współpracy tych podmiotów ze studentami. Uwagi i opinie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych, z którymi nawiązano współpracę są analizowane przez władze Uczelni i brane pod uwagę przy projektowaniu zmian programu studiów.

Uczelnia przedstawiała przykłady zmian w programie studiów wprowadzonych w związku z sugestiami przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Wskutek przedstawionych sugestii wprowadzono dodatkowe przedmioty tj. strzelectwo sportowe i samoobrona. Przedmioty strategia bezpieczeństwa i polityka bezpieczeństwa zostały połączone w jeden przedmiot strategia i polityka bezpieczeństwa, a przedmioty - międzynarodowe stosunki polityczne oraz międzynarodowe stosunki wojskowe w jeden odrębny przedmiot - międzynarodowe stosunki polityczno-wojskowe. Z inicjatywy otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni podzieliła realizację praktyk na dwa etapy tj. praktykę asystencką i praktykę zawodową.

Uczelnia realizuje we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szereg projektów adresowanych do studentów. W roku akademickim 2023/2024 oraz w 1 semestrze roku akademickiego 2024/2025 zorganizowano poza terenem Uczelni szereg wyjść studyjnych i zajęć praktycznych np. „Co w kościach zapisane” – zajęcia prowadzone przez kierownika Działu Archeologii Muzeum w Raciborzu czy też „Autonomia Śląska w okresie międzywojennym” – zajęcia prowadzone przez kierownika Działu Historii Muzeum w Raciborzu.

Studenci ocenianych studiów nie przygotowują prac dyplomowych w odpowiedzi na zapotrzebowanie zgłaszane przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Z punktu widzenia profilu praktycznego studiów, powierzenie studentowi opracowania rzeczywistego problemu praktycznego może ubogacić zakres kształcenia i lepiej przygotować studentów do wejścia na rynek pracy.

Na spotkaniu przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego z zespołem oceniającym obecni byli reprezentanci instytucji współpracujących na podstawie indywidualnych porozumień lub nieformalnie. Na spotkaniu reprezentowane były podmioty sektora publicznego tj. komendy policji, komendy straży granicznej, jednostki samorządu terytorialnego. Spotkanie pozwoliło na pozyskanie obiektywnych opinii na temat dobrej jakości współpracy Uczelni z gronem interesariuszy zewnętrznych.

Uczelnia korzysta z wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów ELA. Uczelnia nie prowadzi własnego monitorowania losów zawodowych absolwentów. Analiza ogólnodostępnych baz danych nie spowodowała dotąd wprowadzenia zmian doskonalących w programie studiów.

Uczelnia nie prowadzi sformalizowanych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Opis uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia nie zawiera odpowiedniej procedury. Ewaluacja prowadzona nieformalnie okazała się jednak skuteczna, o czym świadczy poprawność doboru instytucji współpracujących. Uczelnia współpracuje z przedstawicielami różnych służb mundurowych oraz przedstawicielami administracji publicznej realizującymi zadania z zakresu bezpieczeństwa. Ponadto, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym owocuje konkretnymi zmianami w programie studiów. Jako konieczne jawi się jednak wprowadzenie procedury przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, która będzie realizowana cyklicznie.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia stale współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów jest w całości zgodny z dyscypliną, do której oceniany kierunek studiów jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera formy adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, były dotąd przeprowadzane nieformalnie. Zasady ewaluacji nie zostały określone w wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia. Uczelnia nie podsumowuje sposobu realizacji przyjętych celów na płaszczyźnie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co negatywnie wpływa na skuteczność podejmowanych działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie stwierdzono

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wprowadzenie do wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia procedury doskonalenia programu studiów we współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.
2. Rekomenduje się określenie procedury przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i wdrożenie jej założeń, a później, cykliczne wykonywanie.
3. Rekomenduje się poszerzenie grona instytucji współpracujących o podmioty z sektora prywatnego.
4. Rekomenduje się włączenie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w bieżące prace rady programowej.
5. Rekomenduje się nawiązanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na polu proponowania zagadnień do opracowania przez studentów w ramach prac dyplomowych.

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu jest uczelnią regionalną, kształcąca głównie na potrzeby lokalnego rynku pracy, jednak dążąc do umiędzynarodowienia kierunku studiów realizuje przedsięwzięcia zgodnie z celem strategicznym uczelni wynikającym z jej misji w obszarze jakości kształcenia dotyczącym wzbogacania wiedzy oraz kształcenie wysoko wykwalifikowanych, przedsiębiorczych kadr, zdolnych sprostać wyzwaniom gospodarki europejskiej. Ważnym elementem realizacji powyższej misji jest szeroka współpraca międzynarodowa, a zwłaszcza wszelkie działania związane z funkcjonowaniem Programu ERASMUS+, szkolenia, młodzieży i sportu na lata 2021-2027 czym potwierdza, że jej udział w Programie jest częścią jej własnej strategii modernizacji i internacjonalizacji. Uczelnia dbając o rozwój internacjonalizacji współpracuje w tym zakresie z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Za jakość współpracy międzynarodowej odpowiada Uczelniany Koordynator ds. Współpracy Międzynarodowej oraz Biuro Programu Erasmus+, których głównym zadaniem jest wspieranie mobilności studentów i pracowników oraz monitorowanie stopnia umiędzynarodowienia ANS w Raciborzu. W listopadzie ubiegłego roku powołano Zarządzeniem NR 58/2024 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu zespół ds. współpracy międzynarodowej Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu. Do zadań Zespołu należy: koordynowaniu procesów dotyczących współpracy międzynarodowej, w tym obsługa korespondencji dot. umów i programów wymiany międzynarodowej, digitalizacja procesu wymiany międzynarodowej w ramach programu Erasmus Without Paper oraz promocja programów wymiany międzynarodowej. Zespół ds. współpracy międzynarodowej promuje mobilność międzynarodową i umożliwia nawiązywanie kontaktów z instytucjami zagranicznymi i poszerza ofertę wyjazdową dla przedstawicieli społeczności akademickiej ANS w Raciborzu. Funkcję instytucyjowego koordynatora Erasmus+ pełni dyrektor powołany na tę funkcję zarządzeniem Rektora ANS w Raciborzu. Należy podkreślić, że w ostatnich latach podjęto szereg działań zwiększających stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Ich celem jest przygotowanie studentów do odnalezienia się na międzynarodowym rynku pracy, aby mogli

swobodnie i bez kompleksów realizować swoje marzenia zawodowe i jak najlepiej wykorzystać posiadany potencjał intelektualny i społeczny.

Uczelnia stwarza szerokie możliwości mobilności międzynarodowej dla studentów i kadry. W ramach programu Erasmus studenci i pracownicy Wydziału mogą wyjeżdżać do kilku uczelni partnerskich. Uczelnia przykłada dużą wagę do promocji wyjazdów. Organizowane są spotkania informacyjne (indywidualne i grupowe) dla studentów i pracowników. Informacje o możliwościach stypendialnych za granicą są publikowane na stronie internetowej Uczelni i w mediach społecznościowych. Jednak zainteresowanie ze strony studentów jest znikome. Wynika to z faktu, iż większość studentów pracuje zawodowo i nie są zainteresowani wyjazdami długoterminowymi. Uczelnia deklaruje również wsparcie dla kadry akademickiej. Pracownicy zachęceni są do wyjazdów dydaktycznych i szkoleniowych, a także do udziału we wspólnych projektach z partnerami zagranicznymi. Dzięki temu kadra może rozwijać swoje kompetencje w środowisku międzynarodowym, co przekłada się na wzbogacenie procesu dydaktycznego na kierunku. Program studiów zawiera komponenty wspierające rozwój kompetencji językowych i międzykulturowych studentów.

Na kierunku bezpieczeństwo państwa w programie studiów zawarto 120 godzin zajęć z języka nowożytnego. Przedmiot ten kończy się egzaminem, który potwierdza stopień opanowania języka nowożytnego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Dzięki temu absolwenci lepiej radzą sobie ze studiowaniem literatury obcojęzycznej i są przygotowywani do komunikacji zawodowej w języku obcym. Akademia Nauk Stosowanych w Raciborzu posiada rozległą ofertę mobilności oraz wymiany międzynarodowej adresowaną zarówno do studentów, jak również kadry. W ramach programu Erasmus+, Uczelnia współpracuje z 39 ośrodkami zagranicznymi znajdującymi się zarówno na terenie Unii Europejskiej jak i poza jej granicami (uczelnie partnerskie). Pracownicy i studenci Instytutu, mogą wybrać między innymi Uczelnie: Varna University of Management – Bułgaria, Università degli Studi di Foggia – Włochy, University of Pitesti, Pitesti – Romania, Scoala Nationala de Studii Politice si Administrative – Romania, Slezska Univerzita v Opave – Czechy. Na stronie internetowej Uczelni w części dotyczącej współpracy międzynarodowej znajdują się również informacje o programach Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), a szczegółowe informacje dotyczące podpisanych, aktywnych umów oraz procedury organizowania wyjazdów dostępne są na stronie internetowej Uczelni w zakładce ERASMUS+ oraz w Biurze Programu Erasmus+. Studenci kierunku bezpieczeństwo państwa w Instytucie Studiów Społecznych ANS w Raciborzu mają możliwość wzięcia udziału w wykładach profesorów wizytujących Uczelnię. Wykłady i wystąpienia gości zagranicznych są otwarte dla wszystkich studentów. Ważnym elementem polityki kadrowej jest wspieranie aktywności nauczycieli akademickich w międzynarodowej przestrzeni edukacyjnej. Do najważniejszych form wsparcia należą takie działania jak: współpraca partnerska z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, finansowanie wyjazdów i staży zagranicznych, promowanie i awansowanie pracowników wykazujących aktywność międzynarodową, logistyczne zabezpieczenie pobytu pracowników poza granicami kraju. Oprócz tego kadra Akademii uczestniczy w przedsięwzięciach zewnętrznych i uczelnianych uczelni, w ramach których organizowane są cykliczne konferencje międzynarodowe, z uwzględnieniem m.in. problematyki bezpieczeństwa. Pracownicy zatrudnieni na kierunku Bezpieczeństwo Państwa współpracowali z American Institute of Applied Sciences in Switzerland. Efektem współpracy były między innymi konferencje: FMOS 2023 Research Conference, At the crossroads of Finance, Marketing, and Operations for Sustainable Business, 1st Edition, 8-9.06.2023, AUS American Institute of Applied Sciences; FMOS 2024 Research Conference, At the crossroads of Finance, Marketing, and Operations for Sustainable Business, 2nd Edition, 7-8.06.2024,

AUS American Institute of Applied Sciences in Switzerland; SSRM 2023 Safety, Security, and Risk Management Research Conference and Workshop, 11.12.2023, 1st Edition, AUS American Institute of Applied Sciences in Switzerland; SSRM 2023 Safety, Security, and Risk Management Research Conference and Workshop, 29.11.2024, 2nd edition, AUS American Institute of Applied Sciences in Switzerland. Ponadto, kadra uczelni działa w instytucjach o charakterze międzynarodowym np. członkostwo w Advisory Board czasopiśmie Human Factors in Aviation and Aerospace oraz w ramach Umowy bilateralnej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Macedonii Północnej o współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej i innego rodzaju przestępczości oraz Protokołem wykonawczym zawartym pomiędzy Komendantem Głównym SG a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Biurem do spraw Bezpieczeństwa Publicznego Republiki Macedonii Północnej jeden z pracowników uczelni uczestniczył w misjach wsparcia Policji macedońskiej w zapobieganiu nielegalnemu przekraczaniu granicy poza przejściami granicznymi. Jednym z narzędzi upowszechniających umiędzynarodowienie kierunku bezpieczeństwo państwa są publikacje książkowe oraz artykuły w języku angielskim. Jedna z publikacji została przetłumaczona na język japoński. W zakresie monitorowania i doskonalenia umiędzynarodowienia procesu kształcenia Uczelnia prowadzi pewne działania, choć nie wszystkie elementy są udokumentowane w sposób kompletny. W Księdze Jakości Kształcenia (Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 18/2023 Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu z dnia 23 marca 2023 roku) brakuje jednak opisu systematycznych, okresowych przeglądów stopnia umiędzynarodowienia jako całości. Nie przedstawiono np. danych liczbowych podsumowujących corocznie mobilność studentów, udział procentowy cudzoziemców wśród studentów, liczby przedmiotów oferowanych w językach obcych czy liczby obcojęzycznych publikacji kadry w danym okresie. W dokumentacji nie wskazano również, czy istnieje formalny raport lub analiza dotycząca umiędzynarodowienia programu studiów i czy wyniki takiej analizy są wykorzystywane do planowania kolejnych działań. Ten obszar wymaga doprecyzowania i ewentualnego usprawnienia. Uczelnia prowadzi intensywne działania na rzecz umiędzynarodowienia, zapewnia mobilność studentom i kadrze oraz uwzględnia elementy międzykulturowe w programie. Działania te są zgodne z celami kierunku i przekładają się na jakość kształcenia. W związku z brakami dotyczącymi formalnego aspektu oceny i dokumentowania umiędzynarodowienia (np. brak informacji o mobilności wirtualnej oraz o systematycznych przeglądach efektów umiędzynarodowienia) Zespół Oceniający PKA sformułował stosowną rekomendację.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia prowadzi konsekwentną politykę umiędzynarodowienia zgodną z misją i celami kierunku. Zapewniono liczne możliwości mobilności zagranicznej dla studentów i kadry (umowy Erasmus z wieloma uczelniami, wsparcie organizacyjne i finansowe wyjazdów) oraz podejmowane są działania dla zwiększenia udziału Uczelni w międzynarodowej przestrzeni edukacyjnej. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia polega przede wszystkim na współpracy z uczelniami zagranicznymi i innymi instytucjami w ramach programu Erasmus+. Oprócz tego Uczelnia stwarza nauczycielom akademickim oraz studentom warunki dla mobilności wirtualnej. W zakresie monitorowania i doskonalenia

umiędzynarodowienia procesu kształcenia Uczelnia prowadzi pewne działania, choć nie wszystkie elementy są udokumentowane w sposób kompletny. Brakuje jednak opisu systematycznych, okresowych przeglądów stopnia umiędzynarodowienia jako całości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się usystematyzowanie oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia i wykorzystanie jej wyników do doskonalenia procesu kształcenia.
2. Rekomenduje się opracowanie np. corocznego raportu o umiędzynarodowieniu kierunku, który zawierałby m.in. dane liczbowe (wyjazdy studentów i pracowników, przyjazdy zagraniczne, liczba studentów cudzoziemców na kierunku, liczba przedmiotów w językach obcych, udział publikacji kadry w j. angielskim itp.).

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku wszechstronne i kompleksowe wsparcie zarówno w procesie uczenia się jak i w rozwoju naukowym, społecznym, zawodowym i osobistym. Wsparcie to jest oferowane przez nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych, którzy nieustannie podnoszą swoje kompetencje, dostosowując się do zmieniających się potrzeb różnych grup studentów.

Mając na uwadze szczególne potrzeby osób z niepełnosprawnościami, Uczelnia poprzez Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami oferuje szereg form wsparcia, w celu przeciwdziałania wykluczeniu tej grupy w środowisku akademickim a także wyrównania szans. Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami wspiera również studentów przewlekle chorych lub tych, którym stan zdrowia utrudnia realizację studiów w standardowym trybie. Uczelnia wspiera osoby ze szczególnymi potrzebami poprzez: indywidualną organizację studiów, usługi asystenta, transport na zajęcia dydaktyczne (w tym pomoc w przemieszczaniu się po budynku uczelni), udział w szkoleniach, warsztatach, konsultacje – zarówno psychologiczne, jak i prawne – prowadzone zarówno stacjonarnie lub online, konsultacje oraz zdawanie egzaminów za pomocą dostosowanego komputera, adaptację materiałów egzaminacyjnych (wyostrzenie i powiększenie druku) oraz wydłużenia czasu trwania egzaminu, wypożyczalni specjalistycznego sprzętu i innych, dostępnych na szczególny wniosek studenta. Dodatkowo, w Regulaminie studiów zawarty jest szereg rozwiązań związanych z organizacją dydaktyki dla osób z niepełnosprawnością, celem ułatwienia im procesu uczenia się oraz wieloaspektowego rozwoju. Przy Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami działa Centrum Wsparcia Psychologiczno-edukacyjnego. W ramach jego działalności studenci mogą liczyć na wsparcie w zakresie psychologicznym, doradztwa zawodowego, lektoratów alternatywnych, tłumaczenia języka migowego. Wszystkie formy wsparcia są udzielane potrzebującym studentom nieodpłatnie. Wsparcie psychologiczne jest prowadzone przy

pomocy wykwalifikowanej kadry. Rozmowy z psychologiem odbywają się w budynku Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu – studenci mogą z nich skorzystać bez potrzeby wcześniejszego umawiania konsultacji oraz online, za pomocą kanału MS Teams.

Dodatkowo, również przy Biurze ds. Osób z Niepełnosprawnościami funkcjonuje Studencki Klub Pomocy, w ramach którego wolontariusze z grona studentów uczelni oferują wsparcie innym studentom. Przejawia się ono m.in.: towarzyszeniem i pomocą osobie niepełnosprawnej (zarówno podczas zajęć, jak i przerw), pomocą w sporządzaniu notatek, pomoc w przemieszczaniu się po budynku uczelni oraz doraźne wsparcie w kwestiach administracyjnych na uczelni.

Indywidualna organizacja studiów (IOS) przeznaczona jest dla studentów, którzy spełniają przynajmniej jeden z wymienionych warunków: posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności, studiowanie równoległe innego kierunku studiów, bycie członkiem sportowej kadry narodowej, jej rezerwy lub kadry na uniwersjadę, czynne uprawianie sportu i posiadanie co najmniej II klasy sportowej lub jej odpowiednika (co najmniej II liga w grach zespołowych), bycie przyjętym na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, przejawianie szczególnej aktywności w studenckim ruchu naukowym i posiadanie osiągnięć w tym zakresie (po zaliczeniu pierwszego roku ze średnią ocen co najmniej dobrą), podjęcie nauki na studiach stacjonarnych z powodu nieuruchomienia kształcenia w formie niestacjonarnej. Możliwe są także inne, uzasadnione przypadki, na podstawie których dyrektor instytutu decyduje o przyznaniu IOS. IOS jest przyznawany na okres jednego semestru. Dzięki IOS studenci mają możliwość indywidualnego doboru metod i form kształcenia.

Kobietom spodziewającym się dziecka lub wychowującym małe dzieci uczelnia oferuje również: IOS, urlop, celowane stypendia i inne, potrzebne studentce formy wsparcia. Uczelnia oferuje urlop studentce w ciąży do dnia urodzenia dziecka, natomiast studentce lub studentowi będącemu rodzicem na okres jednego roku. Urlop ten może zostać przedłużony do końca semestru, w którym się kończy. Dodatkowo, uczelnia oferuje wsparcie w formie zakwaterowania w domu studenckim uczelni, wraz z możliwością zakwaterowania dziecka i małżonka. Podczas spotkań organizacyjno-informacyjnych dla nowoprzyjętych studentów, studenci ocenianego kierunku są informowani o oferowanym wsparciu na poziomie uczelni oraz zapoznawani z pełnomocnikami rektora, których zadaniem jest pomoc merytoryczna osobom dotkniętym zdarzeniem naruszającym ich bezpieczeństwo.

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w procesie uczenia się. Regulamin studiów przewiduje odpowiednie rozwiązania w zakresie studiowania, takie jak np. wspomniana wcześniej indywidualna organizacja studiów czy też zmiana specjalności/modułu.

Studenci mogą konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi. W związku z tym odbywają się dyżury w różnym wymiarze czasowym, w formie stacjonarnej w budynku uczelni.

Proces uczenia się studentów na ocenianym kierunku jest wspierany poprzez poradniki i instrukcje zamieszczane na stronach Uczelni. Dotyczą one m.in. rejestrowania prac w systemie APD czy procesu dyplomowania. Dodatkowo, każdy student Uczelni ma możliwość skorzystania z pakietu Microsoft Office (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint, MS OneNote, Outlook oraz OneDrive). Studenci mogą również korzystać z komputerów w miejscach udostępnionych na Uczelni lub w razie ubóstwa cyfrowego wypożyczyć komputer na dłuższy okres czasu.

Uczelnia zapewnia studentom wsparcie w zakresie krajowej i zagranicznej mobilności. Osoby zainteresowane mogą podjąć naukę w uczelniach partnerskich w ramach programu Erasmus+. Za wsparcie w tym zakresie odpowiadają: koordynator programu Erasmus+ oraz pracownicy zatrudnieni w ramach jednostki Erasmus+ Office.

Studenci są wspierani w szeroko pojętej działalności naukowej na Uczelni. Świadczy o tym m.in. funkcjonowanie 2 kół naukowych w ramach Instytutu Studiów Społecznych, z czego jedno zrzesza studentów ocenianego kierunku – Koło Naukowe Militarni. Członkowie koła mają możliwość publikacji swoich badań, organizują różnego rodzaju spotkania, wystawy i warsztaty oraz spotkania z zapraszonymi gośćmi. Koło naukowe może liczyć na wsparcie władz dziekańskich oraz pracowników naukowych Uczelni w uzyskiwaniu finansowania na swoją działalność. Dzięki oferowanemu wsparciu finansowemu, studenci działający w kołach naukowych mogą skutecznie realizować swoje naukowe pasje i przyczynić się do ogólnego rozwoju naukowo-badawczego Uczelni.

Uczelnia przewiduje również rozwiązania wsparcia aktywności związanych z rozwojem społecznym i wejściem na rynek pracy. Na uczelni jest zatrudniony doradca zawodowy oraz działa Biuro Praktyk. Oferowane wsparcie dotyczy działań z zakresu doradztwa zawodowego, poszukiwania pracy, staży, wolontariatów, praktyk oraz konferencji naukowych. W ramach profilu praktycznego ocenianego kierunku, studenci są zachęceni do samodzielnego znajdowania odpowiadających ich zainteresowaniom praktyk, lecz w sytuacji trudności ze znalezieniem odpowiednich Biuro Praktyk służy wsparciem i pomocą. Warto podkreślić ścisłą współpracę z wieloma interesariuszami, co spotyka się z bardzo dużym uznaniem ze strony studentów – studenci podejmują praktyki u interesariuszy zewnętrznych, którzy uczestniczą także w procesie dyplomowania. Większość studentów ocenianego kierunku podejmuje pracę w miejscach, gdzie odbyli staże czy praktyki. Studenci mają również możliwość zaliczenia praktyk poprzez pracę zawodową w ramach ocenianego kierunku.

Cennym i rozwijającym doświadczeniem dla studentów są praktyki studenckie. Studenci kierunku bezpieczeństwo państwa odbywają je przede wszystkim w instytucjach publicznych oraz organizacjach pozarządowych, mając możliwość zapoznania się z działalnością służby więziennej, policji, ochrony, wojska, straży granicznej.

Studenci wizytowanego kierunku są także wspierani w zakresie aktywności sportowej, kulturalnej, artystycznej oraz organizacyjnej. Przyznawane są stypendia celowane, a aktywność studencka jest również podstawą do uzyskania IOS.

Studenci kierunku bezpieczeństwo państwa są wspierani przez kadrę naukowo-dydaktyczną w prowadzeniu działalności naukowej i publikowaniu jej wyników. Członkowie koła naukowego, przy wsparciu opiekunów, mają możliwość publikowania wyników swoich badań oraz przygotowują publikacje. Studenci mogą liczyć na wsparcie swoich opiekunów prac dyplomowych (ale i innych dydaktyków) nie tylko podczas przygotowywania pracy dyplomowej, ale także na potencjalną publikację pracy.

W zakresie pomocy socjalnej studenci wizytowanego kierunku mogą korzystać z systemu stypendiów socjalnych i zapomóg, stypendiów specjalnych dla osób z orzeczoną niepełnosprawnością, stypendiów rektora dla najlepszych studentów oraz stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia, a także inne stypendia kierowane na poszczególne potrzeby studentów. Stawki stypendialne są podnoszone z roku na rok. Uczelnia dysponuje także domem studenckim, który oferuje zakwaterowanie studentom potrzebującym.

Uczelnia oferuje także ubezpieczenia OC i od następstw nieszczęśliwych wypadków, a także pomoc prawną. W sytuacjach konfliktowych, studenci mogą zwrócić się o wsparcie Pełnomocnika Rektora ds. Studentów, Działu Obsługi Studenta, a także innych pełnomocników, którzy występują w roli mediatora w sporach, doradzają w zakresie pomocy materialnej dla studentów oraz edukują ich z zakresu ich praw i obowiązków. Uczelnia informuje o systemie wsparcia, w tym wzorach wszystkich niezbędnych pism, podań oraz formularzy wraz z instrukcjami ich wypełnienia, w stosownych zakładkach na stronach internetowych.

Na Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Wnioski, postulaty i zastrzeżenia są przekazywane w formie pisemnej lub ustnej. Studenci wizytowanego kierunku mogą je przekazywać ścieżką formalną przez Samorząd Studencki lub do opiekuna roku. Po każdym semestrze studiów prowadzona jest ankieta ewaluacyjna, zbierająca opinie studentów na temat zajęć, w których uczestniczyli. Po zebraniu odpowiedzi studenci są informowani o wynikach ankiet, a odpowiedź Rektora Uczelni na wyniki jest dostępna także na stronie internetowej. Ponadto, studenci będący przedstawicielami w kolegialnych organach Uczelni mogą współuczestniczyć w podejmowaniu różnych decyzji oraz bezpośrednio składać skargi i wnioski społeczności studenckiej.

Na Uczelni prowadzone są szerokie działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również udzielana pomoc jej ofiarom. Studenci w sytuacjach stanowiących naruszenie lub zagrożenie bezpieczeństwa mogą zgłosić się do Pełnomocnika Rektora ds. Studentów, Działu Obsługi Studenta lub opiekuna roku, każdego innego pracownika naukowo-dydaktycznego, który oferuje niezbędną pomoc i wsparcie informacyjne, prawne lub psychologiczne. Dodatkowo, co zostało wcześniej wspomniane, studenci mogą korzystać z pomocy psychologa.

Uczelnia zapewnia odpowiednie działania Samorządu Studenckiego. Zarówno w aspekcie finansowania, jak i organizacyjnym, pomoc władz pozostaje na odpowiednim poziomie i pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim, co potwierdza pozytywna opinia w tym zakresie przedstawicieli Samorządu Studenckiego. Członkowie organów Samorządu Studenckiego regularnie współpracują z władzami Instytutu i całej Uczelni. Studentom ocenianego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich, także tych pozauczelnianych (w tym sportowych). Zainteresowane osoby otrzymują wsparcie merytoryczne poprzez przypisanie odpowiednich nauczycieli akademickich/pracowników Uczelni do opieki nad daną organizacją. Uczelnia wspiera również organizacyjnie działalność kół poprzez dofinansowywanie projektów oraz udostępnianie infrastruktury. Studenci ocenianego kierunku chętnie podejmują się realizacji własnych inicjatyw, dlatego uczestniczą w bieżącej wymianie informacji i wspólnym podejmowaniu decyzji za pośrednictwem platformy uczelni.

Uczelnia na bieżąco monitoruje system wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia. Monitoring realizowany jest przez Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia. Po każdym semestrze odbywa się weryfikacja efektów uczenia się wybranych przedmiotów. Ponadto, na podstawie informacji otrzymywanych od studentów i prowadzących zajęcia podejmowane są decyzje o wdrożeniu zmian czy nowych rozwiązaniach w zakresie wsparcia studentów. Ocena systemu wsparcia i motywowania studentów dokonywana jest również za pośrednictwem anonimowych ankiet studenckich oraz hospitacji zajęć dydaktycznych. Studenckie

oceny mają swoje przełożenie w procesie ciągłego doskonalenia metod pracy przez nauczycieli akademickich. Dokonuje się szerokiej analizy przyczyn zastrzeżeń co do pracy nauczyciela, a następnie są podejmowane kroki w celu odnalezienia satysfakcjonującego rozwiązania dla każdej strony i poprawy w metodyce prowadzenia zajęć. Wyniki hospitacji zajęć, a także raportów przekazywanych Zespołowi ds. Oceny Jakości Kształcenia wskazują na wysoki poziom realizacji efektów uczenia się i prowadzenia zajęć.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System opieki i wsparcia określa się jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta. Dedykowane wsparcie odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Przejawia się ono w opiece merytorycznej nad studentami, a także wsparciu organizacyjnym i finansowym z uwzględnieniem wsparcia w nauczaniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Proces kształcenia jest również odpowiednio wspierany poprzez obsługę administracyjną oraz pełnomocników rektora. Uczelnia motywuje i wspiera studentów wybitnych. Warto podkreślić skuteczne działania prowadzące do wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy, w tym szeroki zakres dodatkowych aktywności, które Uczelnia zapewnia studentom. Sprawnie działa system skarg, prośb i zażaleń, w którym uczestniczą władze Instytutu oraz samorząd studencki. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności do osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia na bieżąco monitoruje i ewoluje system wsparcia oferowany studentom na kierunku bezpieczeństwo państwa.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Główną platformą przekazywania informacji w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu jest strona internetowa uczelni. Informacja o studiach jest dostępna publicznie na stronie internetowej Uczelni oraz w mediach społecznościowych. Została przedstawiona w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, nie zawierając przy tym ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Strona internetowa uczelni, a w szczególności podstrona Biura Obsługi Osób z Niepełnosprawnościami, dostosowana jest pod kątem osób z niepełnosprawnością wzrokową. Istnieje możliwość powiększenia czcionki czy zmiany kontrastu dla osób z wadami wzroku. Sprawia to, że osoby z niepełnosprawnością związaną z ubytkiem wzroku mają możliwość na odnalezienie treści. Dodatkowo treści Uczelnia zamieszcza na portalach społecznościowych. Strona Akademii Nauk Stosowanych dostępna jest również w języku angielskim. Strona i odpowiednie podstrony Uczelni zawierają szczegółowe informacje o studiach, relewantne z perspektywy studenckiej, potencjalnych kandydatów na studia oraz innych osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się m.in.: opis kierunku, a w szczególności tryb studiowania, sposób kształcenia, kompetencje uzyskiwane przez absolwentów i absolwentki, obszary przyszłego zatrudnienia, dalsze możliwości kształcenia. Znajdują się na niej również aktualne wiadomości związane z procedurą rekrutacyjną – regulamin rekrutacji, informacje o terminach i dane kontaktowe: telefon i adres mailowy, pod którymi można uzyskać odpowiedzi na indywidualne pytania zainteresowanych. Informacje na temat działań podejmowanych w Uczelni dostępne są także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni.

Na stronie BIP oraz stronach www Uczelni znajduje się informacja o programie studiów, celach kształcenia, warunkach studiowania. BIP Uczelni zawiera informacje wymagane przez w art. 358 p. 1 Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce, tj. w menu podmiotowym: Statut, Strategię Uczelni, wskazane regulaminy oraz programy studiów, jednak dostęp do tych dokumentów nie jest intuicyjny. Dokumenty te publikowane są w menu podmiotowym w zakładkach między innymi Senat, Władze Uczelni, Rada Uczelni, Akty Prawne, jako uchwały i zarządzenia, co utrudnia dotarcie do nich, natomiast menu przedmiotowe zawiera zakładki dotyczące zamówień publicznych, konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich, kontroli zewnętrznych, kontroli zarządczej, wyborów władz uczelni, rady uczelnianego samorządu studenckiego, deklaracji dostępności, informacji publicznej, planu zamierzeń na 2024 rok oraz kontaktu. Na głównej stronie internetowej Uczelni, zamieszczono dziewięć głównych zakładek: *Rekrutacja, Akademia, Studia, Instytuty, Kierunki, Jakość kształcenia, Erasmus+, Wybory i Kontakt*. Ponadto na stronie głównej znajdują się dedykowane zakładki: *Estudent, Plan zajęć, Biblioteka, Projekty, Kampus*. Zakładka *Akademia* dedykowana jest wszystkim grupom odbiorców i zawiera podstawowe informacje dotyczące Uczelni w tym jej struktury, władz, Rady Uczelni, Senatu, Historii, Ceremoniału akademickiego, Kodeksu etyki dla nauczycieli akademickich, Kodeksu etyki dla studentów i pracowników administracji, Procedur przeciwdziałania mobbingowi dyskryminacji molestowaniu seksualnemu oraz ograniczenia ryzyka związanego z konfliktami, a także Wytyczne dotyczące wykorzystania generatorów treści AI i BHP. Zakładka *Studia* dedykowana jest studentom i stanowi źródło informacji w zakresie ich zasobów akademickich kampusu akademickiego zdrowia i dobrego samopoczucia wsparcia stypendiów praktyk oraz ostatnie wiadomości. Informacje o zasadach i trybie przyjmowania na studia można znaleźć w zakładce *Kierunki*, zawarto w niej ofertę edukacyjną, znajdują się tam informacje na temat kierunków studiów oraz poszczególnych specjalności, a także zamieszczona jest kompletna informacja o naborze na studia: warunki i tryb rekrutacji na studia, wykaz kierunków i specjalności kształcenia oraz zasady i tryb przyjęć na I rok studiów, dla studiów licencjackich, inżynierskich i magisterskich. Informacje dotyczące studiów na

kierunku bezpieczeństwo państwa zainteresowani czerpią ze strony internetowej w zakładce Instytuty, jak również z drukowanych materiałów informacyjnych takich, jak: informatory i ulotki. Na stronie Uczelni zamieszczone są również informacje związane z Jakością Kształcenia dotyczące między innymi: składu osobowego Uczelnianego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia, Księgi Jakości Kształcenia, raportów z przeglądu systemu oraz kontaktu z zespołem. W zakładce Erasmus+ zainteresowani mają możliwość otrzymania kompletnej informacji o programie Erasmus+.

Studenci ANS w Raciborzu, w zależności od kierunku studiów, za pośrednictwem platformy ESTUDENT mają dostęp do wszystkich bieżących informacji instytutowych i ogólnouniwersyteckich potrzebnych w procesie kształcenia. System ESTUDENT pełni rolę wewnętrznego intranetu, gdzie po zalogowaniu otrzymuje się dostęp do bazy informacji kierowanych do studentów i pracowników uczelni. Kierowane informacje mogą podlegać selekcji ze względu na adresatów. Ponadto zalogowani studenci mogą korzystać z poczty elektronicznej studenta. Platforma MS Teams oraz ESTUDENT spełniają funkcję płaszczyzny kontaktów nauczycieli ze studentami w różnych kwestiach informacyjnych.

Treści zamieszczone na stronach www Uczelni są monitorowane na bieżąco. Uczelnia zamieściła oświadczenie dotyczące dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, a oświadczenie w sprawie dostępności ma zastosowanie do strony internetowej Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu. Pracownicy poszczególnych działów oraz Dyrektor Instytutu Studiów Społecznych odpowiadają za merytoryczną część przekazywanych do publikacji na stronie www Uczelni i Wydziału informacji. Ocena publicznego dostępu do informacji dokonywana jest na bieżąco na podstawie opinii pracowników, a także oceniana przez studentów. Dostęp do stron www jest możliwy także na aplikacji mobilnej. Za bezpieczeństwo stron www odpowiada dział informatyczny. Treści zamieszczają wyznaczeni pracownicy działu promocji, a za merytoryczną stronę prezentowanych treści odpowiadają pracownicy instytutu.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacja o studiach na kierunku bezpieczeństwo państwa jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców. Nie jest limitowana czasem, miejscem, posiadanym sprzętem i oprogramowaniem. Strona Uczelni umożliwia oprócz języka polskiego prezentowanie treści w języku angielskim, co powoduje znaczne rozszerzenie możliwości prezentowania treści ze strony także dla osób nieznających języka polskiego. Informacja o studiach zawiera podstawowe informacje o ocenianym kierunku między innymi o celach kształcenia, warunkach studiowania, programy studiów z efektami uczenia oraz metodach ich weryfikacji, charakterystykę specjalności, a także komplet kart przedmiotu. Na stronach można znaleźć podstawowe akty prawne w tym regulaminy i inne przepisy. Szczegółowo opisany jest także proces rekrutacji na studia. Strona jest dostosowana dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie widzenia. Informacje o programie studiów, warunkach studiowania, przepisach prawa są dostępne na stronie internetowej Uczelni, a poruszanie się po stronie głównej jest zrozumiałe, natomiast poruszanie się po stronie BIP jest nie do końca intuicyjne. Uczelnia przewiduje w swoich

procedurach monitorowanie aktualności, rzetelności i zrozumiałości prezentowanych treści, a udział w tej procedurze mają interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacja

Rekomenduje się modyfikację strony BIP i uzupełnienie jej o zakładki dotyczące programów studiów i jakości kształcenia.

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

System zapewnienia jakości kształcenia został w Uczelni wprowadzony w 2008 roku (uchwała Senatu nr 80/2008 z dnia 5 czerwca 2008 r.). Obowiązującą podstawą jego funkcjonowania jest zarządzenie nr 18/2023 Rektora Uczelni z 23 marca 2023 roku. Zgodnie z treścią dokumentu „Zasady funkcjonowania Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych w Raciborzu” (załącznik nr 1 do zarządzenia), system ma otwarty charakter. Oznacza to, że określa on jedynie ramowe założenia i działania związane z jakością kształcenia w Uczelni. Do zakresu działań uczelnianego systemu należą procesy główne, pomocnicze i doskonalące. Dotyczy to w szczególności organizacji procesu dydaktycznego w Uczelni; realizacji procesu kształcenia; zasobów jakimi dysponuje Uczelnia (ludzkich i materialnych); oraz funkcjonowania Uczelni w środowisku zewnętrznym (kandydaci na studia, absolwenci, pracodawcy, otoczenie Uczelni). Natomiast do wdrożenia ramowych założeń i działań określonych w systemie uczelnianym, zostały zobowiązane instytutowe zespoły zapewnienia jakości kształcenia. Zespoły te wypracowują szczegółowe procedury i dokumenty, które uwzględniają założenia uczelniane oraz własną specyfikę wynikającą z kierunku kształcenia instytutów. W konsekwencji, w Instytucie Studiów Społecznych został wprowadzony Instytutowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Obejmuje on takie obszary dydaktycznej i organizacyjnej działalności Instytutu, jak programy kształcenia, kadre dydaktyczną, organizację i warunki prowadzenia procesu dydaktycznego, kontakt Instytutu ze środowiskiem zewnętrznym. System Instytutowy został uregulowany w „Instytutowej Księdze Jakości Kształcenia”, która obejmuje zbiór ujednoczonych zasad działań i przedsięwzięć organizacyjnych oraz procedur i instrukcji postępowania dotyczących kształcenia w ramach kierunków studiów prowadzonych w Instytucie.

W imieniu Rektora odpowiedzialnym za funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest przewodniczący Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Jest on powoływany przez Rektora na okres kadencji organów Uczelni. Do jego kompetencji należy m.in. nadzór nad działalnością Instytutowych Zespołów Zapewnienia Jakości Kształcenia, w tym działalnością Zespołu powołanego w Instytucie Studiów Społecznych. Zespół ten powołał Dyrektor Instytutu na czas swojej kadencji. W skład Zespołu wchodzi nauczyciel akademicki wyznaczony przez Dyrektora Instytutu

na przewodniczącego, 7 członków (Dyrektor Instytutu, 4 przedstawiciele nauczycieli akademickich Instytutu, 2 przedstawiciele studentów, reprezentujących kierunki prowadzone przez Instytut) oraz sekretarz. Kompetencje i zakres odpowiedzialności wspomnianych podmiotów, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku, zostały określone w sposób przejrzysty.

Zatwierdzanie i zmiany programu ocenianego kierunku studiów są dokonywane w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte w Uczelni procedury. Kwestia ta jest przedmiotem regulacji Instytutowej Księgi Jakości Kształcenia. Zgodnie z jej zapisami, zasadniczym celem Instytutowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest systematyczne doskonalenie jakości kształcenia m.in. przez stymulowanie sukcesywnego unowocześniania programów studiów, z uwzględnieniem współczesnych osiągnięć nauki i techniki oraz wymagań rynku pracy. W tym względzie Księga wprowadziła procedurę nr 9 pn. „Ocena i monitorowanie efektów uczenia się”. Przewiduje ona, że Instytutowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dokonuje oceny osiągniętych efektów uczenia się oraz formułuje wnioski doskonalące programy studiów. Podstawą formułowania takich wniosków są: weryfikacja zgodności oczekiwań wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy Instytutu z programami studiów; informacje płynące z monitorowania karier zawodowych absolwentów instytutowych kierunków studiów; informacje płynące z opinii Samorządu Studenckiego; weryfikacja prac dyplomowych. Propozycje zmian opracowane w Instytucie są przekazywane przez Dyrektora Senatowi, do którego statutowych kompetencji należy ustalanie programów studiów dla określonego kierunku, poziomu i profilu. Przed podjęciem uchwały Senat zasięga opinii Samorządu Studenckiego. Statut Uczelni przewiduje, że organ Samorządu Studenckiego wyraża swoją opinię w terminie 5 dni roboczych od dnia przedłożenia mu projektu programu studiów lub jego zmian. W wypadku pozytywnej uchwały Senatu, studia na określonym kierunku, poziomie i profilu tworzy, przekształca i likwiduje Rektor Uczelni.

W projektowaniu programu studiów Uczelnia uwzględnia innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, współczesną technologię informacyjno-komunikacyjną, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. Zgodnie z zapisami Instytutowej Księgi Jakości Kształcenia, zasadniczym celem Instytutowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia jest systematyczne doskonalenie jakości kształcenia przez stymulowanie sukcesywnego unowocześniania programów kształcenia, z uwzględnieniem współczesnych osiągnięć nauki i techniki oraz wymagań rynku pracy.

Przyjęcie na oceniany kierunek studiów odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Zgodnie z postanowieniami Statutu Uczelni, Rektor ustala liczbę miejsc na danym kierunku, specjalności i formie studiów, zaś warunki, tryb, kryteria, termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia określa Senat w drodze uchwały. W roku akademickim 2024/2025 rekrutacja na studia była przeprowadzona na podstawie wytycznych, które zostały zawarte w załączniku nr 1 do uchwały Senatu Uczelni nr 31/2023 z dnia 25 maja 2023 roku w sprawie zasad i trybu przyjęć na studia oraz zakresu egzaminu wstępnego na studia. Uchwały rekrutacyjne są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, w którym ma się odbyć rekrutacja. Ponadto, Regulamin studiów przewiduje, że przyjęcie na studia może się także odbywać w drodze potwierdzenia efektów uczenia się, w wyniku przeniesienia z innej uczelni krajowej albo zagranicznej albo na skutek wznowienia studiów. Zasady i tryb potwierdzania efektów uczenia się określa Regulamin potwierdzania efektów uczenia się wprowadzony uchwałą Senatu nr 21/2023.

W Uczelni przeprowadzana jest systemowa ocena programu studiów. Zgodnie z „Wytocznymi tworzenia Instytutowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia”, które zostały unormowane w uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia, systemy instytutowe powinny zapewnić systematyczną ocenę programów studiów. W tym względzie podstawą oceny powinny być: zgodność planów studiów z obowiązującymi standardami kształcenia; zgodność treści poszczególnych przedmiotów z treściami podanymi w standardach kształcenia i programach kształcenia; koordynacja treści w programach pokrewnych przedmiotów; założenia Polskiej Ramy Kwalifikacji w odniesieniu do efektów kształcenia, opisanych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. W konsekwencji, w Instytucie Studiów Społecznych ocena jest realizowana w trakcie całego toku studiów, a jej podstawą jest procedura „Ocena i monitorowanie efektów uczenia się”. Powyższa procedura została opisana w Instytutowej Księdze Jakości Kształcenia. Jej celem jest ocena i monitorowanie efektów uczenia się oraz inicjowanie działań doskonalących, korygujących i zapobiegawczych w zakresie procesu kształcenia, realizowanego w ramach prowadzonych przez Instytut kierunków studiów. Procedura jest realizowana na trzech poziomach. Pierwszy z nich dotyczy nauczyciela prowadzącego zajęcia oraz nauczyciela koordynującego zajęcia (w nomenklaturze Uczelni – osoba prowadząca przedmiot, tj. nauczyciel akademicki upoważniony do dokonywania wpisów dotyczących danych zajęć w dokumentacji toku studiów). Zgodnie z procedurą, prowadzący zajęcia jest zobowiązany zgłosić koordynatorowi zajęć wnioski doskonalące przebieg procesu kształcenia lub program studiów, w celu podniesienia poziomu osiągniętych efektów uczenia się. Jeżeli koordynator uzna za konieczną modyfikację procesu kształcenia lub programu studiów, przekazuje swoje sugestie Dyrektorowi Instytutu. Dyrektor jest odpowiedzialny za realizację drugiego poziomu opisywanej procedury. Do jego kompetencji należy bowiem nadzór nad realizacją i doskonaleniem procesu kształcenia przez podległych mu pracowników w zakresie osiągniętych efektów uczenia się i ich zgodności z zakładanymi efektami uczenia się. Z kolei za poziom trzeci odpowiedzialny jest Instytutowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia. Dokonuje on oceny osiągniętych efektów uczenia się oraz formułuje wnioski mające na celu doskonalenie programów studiów. W tym względzie Zespół przeprowadza weryfikację zgodności oczekiwań wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy Instytutu z programami studiów; bierze pod uwagę informacje wynikające z monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz opinii Samorządu Studenckiego; a także przeprowadza weryfikację losowo wybranych prac licencjackich.

Niezależnie od oceny programów studiów, która jest dokonywana w ramach Instytutu, działalność analityczno-korygująca w odniesieniu do programów studiów jest również prowadzona przez Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia. Odbywa się ona w ramach procedury „Przegląd systemu”, która została opisana w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia. Przeglądy systemu są dokonywane każdorazowo za miniony rok akademicki, nie później niż 3 miesiące od jego zakończenia. Po przeprowadzonym przeglądzie powstaje protokół, który zawiera wnioski i sugestie ewentualnych działań doskonalących. Przykładowo, z protokołu przeglądu za rok akademicki 2023/2024 wynika, że w maju 2024 roku Zespół przeprowadził ocenę wewnętrzną, której celem była weryfikacja programów studiów w zakresie praktyk zawodowych. Oceniano czas trwania, liczbę godzin, liczbę punktów ECTS, przypisanie praktyk do semestrów, zgodność ze standardami oraz stanowiskiem Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przedmiotem analizy były programy studiów, które rozpoczynały się w 2023 roku. Na jej podstawie Zespół skierował zalecenia do wszystkich instytutów.

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Instytutowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia bierze w powyższym względzie

pod uwagę zgodność oczekiwań wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy Instytutu z programami studiów; informacje wynikające z monitorowania karier zawodowych absolwentów; opinie Samorządu Studenckiego oraz wyniki weryfikacji prac dyplomowych. Po zakończeniu każdego roku akademickiego, Zespół przeprowadza ocenę 5 losowo wybranych prac dyplomowych z każdego kierunku studiów. Prace oceniane są pod kątem zgodności tematu, celów i struktury z efektami uczenia się ustalonymi dla kierunku. Ważnym zasobem analizowanych danych są także informacje uzyskane przez Zespół w ramach procesu sondażu diagnostycznego. Został on opisany w Instytutowej Księdze Jakości Kształcenia w procedurze „Ankietyzacja”. Procedura przewiduje prowadzenia badań ankietowych studentów i absolwentów. W wypadku studentów przedmiotem oceny są prowadzący zajęcia, usługi pracowników administracji oraz infrastruktura Uczelni. Natomiast z punktu widzenia oceny programów studiów istotna jest „Ankieta absolwenta”. Zgodnie z deklaracją, która jest zawarta we wstępie kwestionariusza ankiety, zebrany w trakcie ankietowania materiał poddawany jest analizie, a jej wyniki służą do ewentualnej modyfikacji planów studiów, aby Uczelnia mogła kształcić efektywniej, a wiedza uzyskana podczas studiów mogła być w pełni wykorzystywana w pracy zawodowej. Ankieta jest kierowana do absolwentów rok po ukończeniu przez nich studiów. Uczelnia podaje, że w ostatniej przeprowadzonej ankiecie udział wzięło ponad 250 absolwentów. Zgodnie z wynikami ankiety, 84% ankietowanych raz jeszcze by wybrało ten sam kierunek studiów; 81% uważa, iż studia przygotowały ich do podjęcia pracy; 91% uznało, że praktyki zawodowe pokrywały się z programem studiów; a ponad 90% było zadowolonych z liczebności grup podczas zajęć praktycznych. Kolejnym źródłem informacji, których analiza umożliwia ocenę programu studiów jest otoczenie społeczno-gospodarcze Uczelni. Kierownictwo i pracownicy Instytutu pozostają w kontakcie z przedstawicielami władz miasta Racibórz oraz instytucjami reprezentującymi lokalny przemysł. Uczelnia zbiera ich opinie na temat poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów, którzy odbywają u nich praktyki zawodowe. Wnioski wynikające z analizy tych informacji stanowią podstawę do weryfikacji zakładanych efektów uczenia się. Ocena programu studiów jest również oparta o wyniki analizy informacji pochodzących od kadry Instytutu. W tym celu wykorzystywana jest opisana już wcześniej procedura „Ocena i monitorowanie efektów uczenia się”. Niezależnie od niej, w Instytucie funkcjonuje Rada Programowa, w skład której wchodzi wykładowcy i studenci. Rada rekomenduje zmiany w programie studiów, które każdorazowo są brane pod uwagę przed przedstawieniem Senatowi Uczelni programu studiów na kolejny cykl kształcenia. W tym względzie Rada bierze pod uwagę ocenę weryfikacji zbiorczej osiągnięcia zakładanych efektów uczenia, w tym dla pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego; ocenę programu studiów pod kątem jego zgodności z potrzebami otoczenia oraz z aktualnym stanem wiedzy; ocenę kart (sylabusów) do zajęć realizowanych w toku studiów; oraz ocenę wyników monitoringu przebiegu procesu dydaktycznego i procesu dyplomowania na danym kierunku studiów, w tym planowanie Indywidualnego Programu Studiów.

Dotychczasowe ustalenia prowadzą do wniosku, że w systematycznej ocenie programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci), jak i zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci kierunku), a wnioski z takiej oceny są wykorzystywane do jego ustawicznego doskonalenia.

Ocena osób prowadzących zajęcia przez studentów jest uregulowana w Instytutowej Księdze Jakości Kształcenia w ramach procedury „Ankietyzacja”. Obejmuje ona ocenę jakości prowadzenia zajęć oraz pracy Instytutu. Za jej realizację jest odpowiedzialny Dyrektor Instytutu. Ocena prowadzących zajęcia odbywa się jeden raz w semestrze letnim i jeden raz w semestrze zimowym. Technika oceny jest w tym

wypadku anonimowa ankieta, zaś narzędziem oceny – papierowy kwestionariusz ankiety. O sposobie i trybie przeprowadzenia ankiet powiadamia się prowadzącego zajęcia. W czasie wypełniania kwestionariuszy ankiet przez studentów, prowadzący zajęcia jest nieobecny. Prowadzący zajęcia nie może ingerować w kwestionariuszy ankiet oraz nie może mieć do nich dostępu po wypełnieniu przez respondentów (wypełnione ankiety są poufne). Studenci oceniają: punktualność rozpoczynania i kończenia zajęć; przygotowanie prowadzącego do zajęć; jasność i komunikatywność przekazu; inspirowanie do samodzielnego myślenia; wykazywanie związku zajęć z praktyką; czytelność zasad uzyskania zaliczenia zajęć; obiektywność oceniania studentów; a także życzliwość w podejściu do studentów. Ocena poszczególnych obszarów jest dokonywana według pięciostopniowej skali Likerta. Dyrektor Instytutu powiadamia prowadzącego zajęcia o wynikach ankiety. Jest on także zobowiązany do uwzględnienia wniosków z ankiety w okresowej ocenie pracownika, przy obsadzie zajęć dydaktycznych oraz w polityce awansowej. Sprawozdanie z przeprowadzonej ankietyzacji jest raz w semestrze przedstawiane przez Dyrektora Instytutu na posiedzeniu Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Obejmuje ono w szczególności informację o liczbie ocenianych pracowników, statystyce uzyskanych wyników oraz wnioski.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a jej wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku. Źródłem oceny zewnętrznej są przede wszystkim, cykliczne, ankietowe badania absolwentów kierunku studiów oraz uwagi i wnioski interesariuszy zewnętrznych, którzy w ramach prowadzonej przez siebie działalności umożliwiają studentom ocenianego kierunku odbywanie praktyk zawodowych.

Pomimo, iż Uczelnia posiada szczegółowo uregulowany uczelniany oraz instytutowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia, należy zwrócić uwagę na występujące w jego funkcjonowaniu niedoskonałości. Mechanizmy wspomnianych systemów nie zadziałały prawidłowo i nie wykryły w odpowiednim czasie nieprawidłowości:

- w zakresie przyporządkowania kierunku bezpieczeństwo państwa do dyscypliny/dyscyplin zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia;
- w zakresie opisu kierunkowych efektów uczenia się zakładanych dla kierunku, zgodnego z wymogami odpowiadającymi 6. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie poziomu zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności;
- dotyczącej sformułowań wszystkich efektów uczenia się;
- w programie studiów dotyczących zróżnicowanych i trafnie dobranych metod kształcenia, umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się;
- dostosowania programu studiów do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów;
- w opisie zakładanych efektów uczenia się, w tym nieuwzględnienia wymaganego poziomu zaawansowania wiedzy oraz umiejętności, co nie pozwala na jednoznaczne określenie poziomu kwalifikacji i nie jest zgodne z wymogami charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- w programie studiów w zakresie doboru metod kształcenia oraz oceniania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów;
- w programie studiów w zakresie powiązania efektów uczenia się i treści programowych, które utrudniają uzyskanie zakładanych efektów;

- w opisie zakładanych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych, w tym nieuwzględnienia wymaganego poziomu złożoności i minimalnego zakresu wiedzy do opanowania przez studenta w poszczególnych semestrach realizacji praktyki oraz nieuwzględnienia konkretnych umiejętności związanych z wykonywaniem przez studenta czynności praktycznych, co jest niezgodne z wymogami charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
- niewłaściwego określania w kartach zajęć metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się;
- nieprawidłowości w zakresie spełniania przez prace dyplomowe wymagań metodycznych (prace badawcze) i merytorycznych związanych z profilem praktycznym;
- braku adekwatności dyscyplin naukowych reprezentowanych przez osoby nauczające na ocenianym kierunku (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe), do dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów;
- nieprawidłowości w obsadzie zajęć, które w latach akademickich 2021/2022 i 2022/2023 skutkowały realizacją mniej niż 50% godzin zajęć przez nauczycieli akademickich, którzy są zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni zostały przyjęte i są stosowane formalne zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w działaniach służących doskonaleniu jakości kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości został opracowany i ma określone procedury, jednak nie spowodował wykrycia uchybień opisanych w kryteriach nr 1, 2, 3 oraz 4, co oznacza, że system ten nie zawsze działa skutecznie w praktyce.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Rekomendacje

Nie sformułowano

Zalecenia

1. Zaleca się, aby w ramach polityki jakości, projektowania i doskonalenia programów studiów opracować i wdrożyć procedury, które pozwolą podjąć skuteczne działania naprawcze dotyczące kryterium 1, 2, 3, 4, w zakresie:
  - przyporządkowania kierunku bezpieczeństwo państwa do dyscypliny/dyscyplin zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia;
  - działań zmierzających do zapewnienia opisu kierunkowych efektów uczenia się zakładanych dla kierunku, zgodnego z wymogami odpowiadającymi 6. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie poziomu zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności;
  - korekty językowej wszystkich efektów uczenia się;
  - działań zmierzających do zapewnienia w programie studiów zróżnicowanych i trafnie dobranych metod kształcenia, umożliwiających osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, oraz wdrożenia skutecznych działań projakościowych pozwalających stworzyć system ich weryfikacji;
  - dostosowania programu studiów do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów;
  - uzupełnienia opisu efektów uczenia się zakładanych dla kierunku zgodnie z wymogami odpowiadającymi 6. poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji w zakresie doprecyzowania w efektach uczenia się poziomu zaawansowania wiedzy oraz złożoności umiejętności;
  - zróżnicowania metod kształcenia oraz form realizacji zajęć dydaktycznych i dostosowanie ich do praktycznego profilu studiów;
  - aktualizacji literatury i prezentowanych treści, by w programie studiów zapewnić aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku;
  - sformułowania specyficznych dla praktyk zawodowych opisów efektów uczenia się, zgodnie z charakterystyką drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji odpowiednio dla poziomu 6, w tym z określeniem poziomu złożoności i minimalnego zakresu wiedzy do opanowania przez studenta w poszczególnych semestrach realizacji praktyki oraz wskazania konkretnych umiejętności związanych z wykonywaniem przez studenta czynności praktycznych;
  - dostosowania metod weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz zharmonizowania ich zarówno z przyjętymi efektami uczenia się, jak i faktycznie prowadzonymi czynnościami weryfikacyjnymi;
  - zwiększenia nadzoru nad procesem dyplomowania w oparciu o reguły wprowadzone w zasadach dyplomowania w celu zapewnienia powiązania tematyki i treści prac dyplomowych z profilem praktycznym;
  - działań zmierzających do zapewnienia adekwatności dyscyplin naukowych reprezentowanych przez osoby nauczające na ocenianym kierunku (posiadane tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe), do dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany oceniany kierunek studiów;
  - działań zmierzających do zapewnienia realizacji w ramach ocenianego kierunku studiów, co najmniej 50% godzin zajęć przez nauczycieli akademickich, którzy są zatrudnieni w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy.